

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
 Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
 Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
 Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.
 Társzerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1901. február hó 20-án d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
- " február hó 20-én d. u. 4 órakor. Dohánytermesztési bizottság ülése.
- " február hó 26-án d. e. 10 órakor. Igazgató-válaszmány ülése.
- " február hó 28-án d. e. 11 órakor. Díjlovaglás rend.-bizottság ülése.

Tavaszi luxuslő-vásár.

A budapesti Tattersall részvénytársaság az idei tavaszi luxuslő-vásárt 1901. évi márczius hó 21., 22. és 23-ik napján rendezi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóban.

A luxuslő-vásár díjazással lesz egybekötve. Négyesfogatok részére 2. keltős- és jukker-fogatok, valamint hitas lovak részére egyenként 3, azaz mindössze 11 díj tüzetik ki, összesen 2400 korona összegben.

A vásár tervezete a Tattersall titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kapható.

XVIII. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XVIII. tenyészállatvásárját 1901. évi márczius hó 10. és 11-ik napjain tartja Budapesten, a Tattersall részvénytársaság istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A tenyészállatvásárral kapcsolatosan gép-és eszközkiallítás is tartatik.

A bejelentési határidő február hó 28. án lejár, kérjük ennelfogva a bejelentéseket sürgősen az OMGE. titkárságához beküldeni.

A rendező-bizottság.

Földmívelési és növénytermesztési szakosztály ülése.

(1901. február 9.)

Jelen voltak gróf Desseffy Emil szakosztályi alelnök elnöklete alatt Bujanovics Sándor és gróf Zselénski Róbert, az OMGE. alelnökei, Balás Árpád, Bauer Antal, Beér Antal, Galgóczy Károly, dr. Herczegh Mihály, dr. Hammersberg Jenő, Kodolányi Antal, megyeri Krausz Lajos, Kende Tivadar, Landesz József, Lázár Pál, Leveleky Ármán, Lövy Jenő, örgróf Pallavicini Ede, Propper Samu, Szomjas Lajos, Tar Gyula, Vantsay Dezső és Zorád István szakosztályi tagok, a tisztviselői kar részéről Forster Géza igazgató, Rubinek Gyula ügyvezető titkár, Szilassy Zoltán szerkesztő-titkár, Buday Barna titkár, de Pottere Brunó s. titkár és Jeszenszky Pál titkár mint előadó.

Gróf Desseffy Emil szakosztályi alelnök jelenti, hogy szakosztályi elnök ur Önagyméltósága és Cserhádi Sándor alelnök ur egyéb elfoglaltságuk miatt a mai ülésen meg nem jelenhethet, neki jutott a szerencse, hogy a mai ülést vezesse.

Megnyitja az ülést s köszönetét fejezi ki azon bizalomért, mely alelnökké megválasztása alkalmából iránta a szakosztályban megnyilatkozott.

Az ülés első tárgya Cserhádi Sándor előadása, miután előadó akadályozva van a megjelenésben, a jövő ülés napirendjére tüzetik ki. Következik a napirend második tárgya:

Az ugar meghatározása.

Jeszenszky Pál előadó: A debreczeni gazdasági tanintézethez különböző gazdasági szakkérdések intéztettek az ugar, zöldugar, szántás, trágyázás, stb. precíz definíciója érdekében. A debreczeni g. e. ezen kérdésekre a definíciót meg is adta, de tekintettel ezen kérdések országos fontosságára és általános érdekű voltára, a debreczeni gazdasági egyesület felterjesztette definícióját az OMGE-hez, hogy azt felülbíráljuk.

Szóló abban a véleményben van, hogy rendkívül fontos az ugar és ezzel kapcsolatos kérdések megfelelő körvonalozása, amit szükségessé tesz már azon körülmény is, hogy az ugarról az egyes gazdák nézete rendkívül divergál. Erre hivatkozik többi közt Cserhádi Sándor is az ő művében, midőn rámutat arra, hogy ahány gazda, annyiféleképpen definiálja az ugart. Hogy ez így van, igazolja az a körülmény is, hogy az OMGE-hez és a Köztelek laphoz folyton érkeznek kérdések különösen peres esetek alkalmából, hogy tulajdonkép mit nevezünk ugar, zöldugar stb.-nek. A megfelelő definíció megállapítása végett merült fel annak a szüksége, hogy ezen kérdések precíz körvonalaztassanak. Különösen a zöldugar fogalma az, amelyről a vélemények rendkívül módon eltérnek. Szóló proponálja a szakosztálynak, hogy függetlenül a debreczeni gazdasági tanintézet által az egyesülethez beküldött kérdésektől állapítsa meg a szakosztály az ugar, zöldugar, trágyázás és műrágyázás fogalmát s azután térjen át a debreczeni gazd. egyesület által ide beterjesztett vélemény felülbírlására.

Az OMGE. már 11 évvel ezelőtt foglalkozott ezen kérdéssel s az ugarról egy definíciót adott, mely a szakosztályi tagok között szétosztott III. számú íven szó szerint foglaltatik. Szóló felolvassa ezen definíciót, melyen csupán azon változtatás tétetett, hogy a kétszeri szántás közül az egyiknek ősszel kell megtörténnie.

Örgróf Pallavicini Ede szerint a külterjes gazdálkodásnál az a szokás, hogy a fekete ugar áprilisban megszántatik. Az ősszel való megszántás ellenkezik a külterjes gazdálkodás rendszerével, mert ott súlyt fektetnek a legeltetésre is.

Propper Samu az ugar fogalmát úgy határozná meg, hogy minden oly földterület, amely letakarítás után jövő őszig bevetetlenül marad, ugarnak tekinthető.

Hammersberg Jenő: Mielőtt az ugar definícióját megállapítjuk, tisztában kell lenni aziránt, hogy mi a célja és feladata ennek a mai tanácskozásnak. Szóló azt látja, hogy itt több tagtárs s közte az igazgatósági javaslat

Legmegbírbhatóbb vetőmagvak
 beszerzésére ajánljuk a
 Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
 Budapest V. akadémia utca 31.

is e tekintetben tévedésben van, mert megállapítani a jövőre nézve, hogy miképen kívánjuk az ugart műveltetni s hogy milyennek kell lenni a helyes ugarkezelésnek, ez szóló nézete szerint nem egy szakértő testület feladata, hanem a törvényhozásé. A szakosztály egyebet nem tehet, mint precíz megállapítja azt az értelmet, azt a fogalmat, amit a magyar nép az ugar alatt ért, tehát csakis a meglévő fogalom precíz meghatározása a feladata ezen definíciónak. Szóló úgy tudja, hogy nálunk ugarnek nevezik azt a földet, amit egy éven át pihenni hagynak akár mivelve, akár miveletlenül, ami pedig egy éven túl is úgy hagyatik, az a parlag. Ez a helyes definíció. Az ugar definíciója szükséges azért, hogy felmerülő peres kérdésekben lehessen ily nagytekintélyű szaktestület véleményére hivatkozni, mint az OMGE. S hogyha sikerül a fogalmat kellően eltalálnunk, akkor még nagyobb súlyt adunk a közfoglalomban levő fogalomnak, ha azonban eltérünk ettől, úgy nem fogjuk a czélt elérni s csak az OMGE. nagy tekintélyéből vonunk le. Szóló szerint a tiszta ugarnál, ami egy fogalom a fekete ugarral, a művelés nem jöhet tekintetbe, hanem az egy oly földterület, mit egy éven át terméketlenül hagynak.

Kodolányi Antal hivatkozik az alföldi gazdákra, akik azt szokták mondani, hogy parlagba vetnek búzát, ez annyit jelent, hogy egy éven át legeltette a földjét, ősszel feltöri egyszeri szántással és beveti. Az a föld, ami egész éven át nem lesz művelve, az nem lehet ugar, csak parlag. Az ugar kvalifikációját az adja meg, hogy az egy év alatt becsületesen meg legyen művelve, mert az ugar czélja az, hogy a termőtalaj gazdagodjon növényi tápanyagokban s ezt másképp elérni nem lehet, minthogy 2-szer s ha lehet 3-szor is megszántsuk.

Forster Géza: Az ugar kérdése többnyire peres esetekben vetetik fel s többször intéznek ez ügyben kérdést az egyesülethez, ép azért kívánatos, hogy a fogalom tisztázása megtörténjen. Elismeri, hogy a multban az ugar fogalmát kissé tágabb értelemben értették, mint a mai időben, de határozottan állást foglal az ellen, hogy az ugar alatt a multban azt a földet értették volna, amely semmiféle művelést egy évig nem kapott.

Az ugar czélja az, hogy a földterület megszántsák s kitérjessék a fagy hatásának, ami csak az őszi szántás révén válik lehetővé. Szóló megengedi, hogy külterjes viszonyok voltak a multban, de ma már alig vannak külterjes viszonyok Magyarországon, mert igyekeznek minden földet feltörni. Szóló az ugar helyes megművelésénél az őszi szántást okvetlenül fenntartani kéri, de ha a többség a mellett van, hogy az őszi szántás kiveendő, szóló meghajlik a döntés előtt, de egy országos szaktestületnek szerinte oly módon kell dönteni, hogy döntése minden körülmények között megállja helyét.

Galgóczy Károly elismeri, hogy az ugarra a jövőre nézve más definíció kell, mint ami a multban értetett ezen kitétel alatt. Szóló véleménye a multat illetőleg legközelebb jár Hammersberg véleményéhez, mert tudja a régi időből, hogy ahol a kétnyomásos, háromnyomásos és váltógazdaságban is ugarról volt szó, a művelt ugar nem volt megkülönböztetve. A kétnyomásos gazdaságnak is volt ugardülője, melyet aki akart, megművelt, aki nem akarta, nem művelte. Az ugardülő mindig ugardülő volt, akár szántották, akár nem. Ép azért javasolja szóló, hogy a multa nézve ne vitázzon a szakosztály, hanem a jövőre nézve szabja meg, hogy mit ért a fekete ugar, mit ért tiszta ugar alatt, mert szóló előtt ez a két elnevezés nem egyenlő. A tiszta ugar alatt művelt ugart nem ért, szántott ugart nem ért, míg a fekete ugar alatt szántott ugart ért a szóló; amibe vetünk, de magot nem termesztünk, azt nevezi zöld ugarnak.

Örgróf Pallavicini Ede szerint Forster igazgató kiindulási pontja nem helyes. Mikor a

bérleti szerződésben kiköti a tulajdonos a fekete vagy zöld ugart, ezt azért teszi, hogy mikor lejárában van a szerződés, akkor már a bérlő olyan belterjes gazdálkodást nem folytat mint az előző években. Azzal akarja tehát a tulajdonos magát biztosítani, hogy mikor ősszel átveszi a hirtokot, legyen ott olyan föld, mibe őszit vethet.

Szilassy Zoltán visszatérve a vitának kiindulási pontjára, az ugar fogalmának meghatározására, szóló előtt irányadó az ugarnek a hatása a gazdasági rendszerre. Régekte azért tartottak annyi fekete ugart, hogy a földeket bizonyos ideig pihentessék, erőgyűjtésre alkalmassá tegyék s az ugarba vetett nemesebb terményt biztosítsák. Ebből világosan kiünik, hogy egy oly föld, amely egész éven keresztül művelés nélkül áll, az összetömődik, esetleg ha legeltetik, sokszor kőkeményesgüvé válik; mikép érhető el, hogy az ilyen talajon a nemesebb termény biztosítható, ha egész éven át nem műveltetik? miéért azt Hammersberg t. tagtárs az ő definíciójában megállapítani kíváná.

Az ugar fogalmánál feltétlenül kikötendő tehát az, hogy az bizonyos rendszeres művelésben részesüljön. Ezt az elvet régen is elismerték s erre nézve szóló hivatkozik a Czuczor-Fogarasi-fele magyar nyelvszótárra, melyben határozottan ki van mondva az ugarnál, hogy annak fogalma az, hogy a földek bizonyos ideig termesztés nélkül rendszeres művelés mellett pihentetnek, ellenben parlag az, amely nem természetek semmi növény és rendszeres művelésben sem részesül, tekintet nélkül a pihentetés időtartamára. Ha az etimológusok ily megkülönböztetést tesznek a két fogalom között, gazdasági szempontból még inkább indokolt ez.

Tehát mindnyájan bátran megegyezhetünk abban, hogy az ugar az a föld amely egy gazdasági éven keresztül, de rendszeres művelés mellett pihentetik. Az ugar rendszeres művelésére nézve óhajtaná szóló, hogy annak az előzetes őszi szántás megadandó volna, azonban ez feltétlenül nem szükséges, mert látjuk országszerte, hogy az őszi szántás sajnos, nagyon gyéren gyakoroltatik különösen a kisebb gazdák által, leginkább azért, mert eltérnek ettől a munkától s nem bírnak elegendő felszereléssel, állattalománynyal.

Szóló sokkal fontosabbnak tartja, hogy az őszi szántás oly földeknek adassék meg, melyek nem pihentetnek ugarképen, hanem folytonos termesztésre használatnak s ezen szempontból az őszi szántást az ugarnál nem mondaná ki okvetlenül feltételnek, hanem igen is azt, hogy az ugar nyár folyamán legalább kétszer a vetőszántás előtt megműveltessek.

Hammersberg Jenő szavai magyarázatul felhossa, hogy ismer homokföldről melyeknél egy szántásba vetnek őszit, azt mondani tehát, hogy az a föld, mely nem volt egyszer sem szántva, az nem ugar, ez ellenkeznék a magyar nyelv szokásaival. Szóló egyebhez nem kívánja kötni az ugar fogalmát, mert az ország egy nagy területén az őszi szántás sine qua non ja nem lehet az ugarnek. Maradjunk tehát amellett, hogy a bevetés előtt legalább kétszeri szántást kössünk ki az ugarnál.

Propper Samu szintén előtte szóló nézetét osztja, mert az őszi szántás ki sem vihető a homokterületeken, hol az őszi szelek által a földek termőereje tönkretételnek.

Krausz Lajos amellett van, hogy oly földterület vételessék ugarnak, mely aratás után az új vetésig használatlan állapotban hagyatik egy évig, de az új vetés előtt legalább két szántást kapjon.

Forster Géza és örgróf Pallavicini Ede felszólalása után Bujanovics Sándor alelnök azon nézetét fejezi ki, hogy az őszi szántás, mint az ugar kritériuma hagyassék ki, mert az őszi szántás az ország sok vidékén kivihetetlen; a kétfős szántás természetesen feltétlenül kötendő ki az ugarnál.

Gróf Desseffy Emil elnök összegezvén a vita során fölmerült nézeteket, az alábbiakban mondja ki a szakosztály megállapodását:

Magyarországon általában kétféle ugart ismerünk: a tiszta, vagyis fekete-ugart és a zöld-, vagy félugart.

Jelző nélkül használva az „ugar” szó alatt a fekete, vagyis tiszta ugar értendő.

Tiszta, vagy feketeugar elnevezés alatt a szántóföldnek olynemű állapotát és kezelését értjük, amely szerint a szántóföld a letakarított termés után, az egész tavaszon és nyáron át vetetlen maradván, megfelelő munkálatok által a következő őszi vetemény alá előkészítetik, azaz legalább kétszer megszántatik, ha ezen munkálatok elmaradnak, akkor az ilyen földet „parlag”-nak nevezzük.

Ha valamely őszi vetemény vízáradás által semmivé tétetett és az árnak elvonulása után a tiszta ugar művelésénél szokásos munkálatokban részesül, az ilyen tiszta, vagy fekete ugarnak tekinthető.

Jeszenszky Pál titkár előterjeszti a zöld-ugarra vonatkozólag az egyesület régi álláspontját.

Zöld- vagy félugarnak nevezzük a szántóföld azon állapotát és kezelését, midőn az az utána következő őszi vetemény előtt a talaj termőrétegét kímélő, az az annak termőképességét csak kisebb mérvben igénybevevő növényvel bevetetett ugyan, de melyről a rajta termett növényzet zölden, magtermés előtt letakarított és még elég idő maradt arra, hogy a reá következő őszi vetemény alá a föld kellőleg megműveltessek, vagyis legalább kétszer megszántsák.

Forster Géza kívánja, hogy a zöld ugarnak az őszi szántás sine qua non-ja legyen s hogy a vetőszántással együtt legalább kétszer megszántsák.

Örgróf Pallavicini Ede nem tartja helyesnek azt kimondani, hogy a zöld vagy fél-ugar elengedhetlen feltétele az őszi szántás, mert pl. a burgonya földjét tavasszal szántják alá.

Propper Samu a zöldugarból kivenni kéri a dohányt, mely legjobb előveteménye a buzának.

Hammersberg Jenő: Forster javaslatát kéri elfogadni s a pont végére az lételessék, hogy „kivételével azon talajoknak, melyek őserőben lévén, a trágyázást nem igénylik.

A szakosztály többek hozzászólása után az alábbi definícióban állapodik meg:

A zöld- vagy félugar elengedhetlen feltétele az őszi szántás és a téli vagy kora tavaszi trágyázás, az ugar vetemény előtt, kivételével azon talajoknak, melyek őserőben lévén a trágyázást nem igénylik.

Zöld- vagy félugarba vethetők ugarnövény gyanánt pillangós növények, gabonafélék és repce, ha zölden kaszálatnak míg ellenben czirok, mohar és csalamádé még ha zölden vágatnak is le, ugarnövényeknek nem tekinthetők.

Vöröslóherét termesztő vidékeken ha tavasszal az utolsó kaszálás után a here tarlója azonnal leszántatott s a vetés előtt kellő időben egy szántást kap az ily művelést nyert föld is fél- vagy zöldugarnak tekinthető.

Trágyázás alatt rendszerint csakis a szántóföldnek állati trágyával való javítását értjük, teljes trágyázáshoz egy 200 négyszögöles holdra 100—200 q. istállótrágya hordandó.

Van ezenkívül a) műtrágyázás is, ha a szántóföldre foszfor-, nitrogén-, vagy kálitrágyaféle szóratik ki. b) Zöldtrágyázás, ha egy szántóföld a czéliből vettetik bepillangos növényekkel vagy herefélékkel, hogy azok virágjukban anélkül, hogy legcsekélyebb részük is a talajról elvitetnék, teljes egészükben a talajba szántatnak, mely utóbbiak bérletnél csakis külön kikötés esetén vétetnek trágyázásnak.

Javaslat a gyapottermesztés meghonosítására.

Jeszenszky Pál előadó ismerteti Mathias Löbl bécsi lakosnak a gyapottermesztés meghonosítása ügyében az egyesülethez beterjesztett érdekes javaslatát, melyeket nevezett a földmivelésügyi miniszterhez is beterjesztett. Javaslattevő memorandumában kifejti, hogy újabb időben a gyapjuterjesztést Európában is kezdik meghonosítani s kivált Oroszországban öltött, ennek természetese nagy dimenziókat ahol kitünő eredményeket értek el vele. S mivel talajviszonyaink Oroszországgal meglehetősen egyezők, javaslattevő lehetőnek tartja, hogy a gyapottermesztés nálunk is meghonosítható annyival inkább, mert már hazánkban foglalkoztak is vele. Javaslattevő érdemeinek tartja a kísérletet, mert a miveési költségek a dohányéval egyenértékűek, a hozam azonban négyszer akkora, sőt kedvező esetben a dohánytermés hozamának hatszorosára is rughat.

Előadó azon nézetben van, hogy a szakosztály nem zárkozhatik el e figyelemreméltó javaslat tárgyalása elől; felhívandó volna tehát a földmivelésügyi miniszter figyelmé arra, hogy tanulmányoztassa, mik voltak az okai annak, hogy nálunk a gyapottermesztés megszűnt s ha a természet megszűntének éghajlati és egyéb természetes okai nem voltak, tétessen természetési kísérleteket.

Hammersberg Jenő nem foglalna határozottan állást a javaslat mellett s a miniszterhez intézendő beadványban csak azt hangsúlyozná, hogy figyelemre méltónak találja a javaslatot, mely a „Köztelek” lapban ismertendő volna.

Propper Samu, Forster Géza és Galgóczy Károly fejszólalása után a szakosztály elhatározza, hogy a javaslatra a földmivelésügyi miniszter figyelmé felhívassék.

Mit hozott a XX. század ?

Bármerre megy az ember, bárkivel beszélünk, minden ember tele van panaszszal, telve keserűséggel. Gazda panasolja terményének nincsen ára; háztulajdonos panasolja nincsen lakója, vagy ha van is, az sem fizet; iparos panasolja nincs megrendelője; munkás panasolja nincs munkája stb., stb., mely panaszok egybehangzóan azt jelzik: nincsen pénz. A hivatalos lapok telve árverés-hirdetssel, a házak kapun alig férnek a lakás-hirdető czédulák; üzletek bezárva, avagy nagy vörös betűkkel jelezve: csőd miatt végeladás; a munkásközvetítő-hivatal ostrom alatt áll. Szóval általános pusztulás; a nemzet vagyona pusztulóban, a fejlődő ipar hanyatlásban, az emberek

százazeinek lelke elsötétülve, kiben-kiben él még csak egy csekély szikrája a reménységnek, mely egy jobb jövőt vár.

Idegenben ágyuk harcza rettegsbe hozza a világot. Rettegve várják az emberek a híreket, hogy pusztít a golyó; miképpen török össze a szabadságot az irigy pénzszomjasok, miképpen osztják fel a mennyei birodalmat a többvilágreszi hatalmak.

Oda kell a pénz, hogy fizessék a harcost, hogy legyen olyan, kinek vére ontódjon; ide kell a pénz, hogy amit elront a rettenetes hadi tudomány és technika, azt újra megteremtsék. Ami pénz már oda nem kell, azt őrzik a tőkepénzesek, lesve, mint farkas a bárányt, jó esetre várnak, hogy jó falatot faljanak.

Fáradnak azok is; szenvednek, éjjelük nappaluk rettegs, hogy eltalálják a kellő pillanatot, reárontani a falatra.

A gazda nehéz munkája, az iparos fáradsága, a munkás verejtéke csak játék előttök, hisz az kicsiség, de csak azt nehéz eltalálni, hol hoz a pénz 4% helyett 12—15%-ot. Ez a nehéz — mi ehez a verejték?

Szomorú állapotokat élünk; valóságos megfordított világot; majdnem mintha bárány lesné a farkast, galamb lesné a sólymot; föld, ipar, kereskedelem meghajlik az ércz előtt, s rá sem gondolunk talán már, hogy föld, ipar és kereskedelem nélkül mily törpe a pénz!

Éltünk már jobb világot is, mikor a tőke hajtotta meg fejét, édes szavakban kellett magát, hogy megkedveltesse magát, mintegy azt várva, csak bejussak hozzád — többi az én gondom. A sátán czélt is ért. A jobb időt felhasználva beférközött, a legnagyobbtól a legkisebb helyig elfoglalta a rejtekhelyet, várva a kedvező alkalmat, hogy felrobbantsa, miként kicsi dinamit a szirtet. A kedvező pillanat elérkezett. Ágyuk harcza, mennyei birodalom felosztása; gyarmatpolitika jó ürügy a szikra meggyújtására, hogy felrobbantsa a szirtet. Itt van a mai állapot. A XX. században erre virradtunk; dobzó pergése, mint május hajnalán. Aki ezt hallva ablakhoz siet, várja a zenét, csak hogy szomorú zenét jelez ez: a nemzet pusztulását! Ezt pedig okozák a gomba módra szaporodó takarekpénztárak, bankok, hitelegyesületek, melyek már csaknem az ország minden nagyobb falujában alakultak, melyek hogy üzlethez jussanak és forgalmat csináljanak, közvetítőül lépnek fel a nép minden rétegében, az üzletek lebonyolításánál, terményre való előlegezésnél, szóval minden hitel kinalásával és ezt igénybe veszi kinek nem is szüksége. Szakavatatlan népünk nem ismervén a váltó természetet, lépve ment és most kérelhetlenül hajtják be a követelést a levegőbe épített pénzüzetek, nem gondolva arra, hogy a gazda, iparos, kereskedőnek a pénzüke miatt a legszükségesebbre sem telik, csak épen hogy tengődik és

most is csak a jó időben szokásba vett három hónaponkénti 10%-os tőketörlesztést 8—9%-os kamattal, mely a 10%-ot is meghaladja, követelik, melyből ha csak egy törlesztést is elmulaszt az illető, kérelhetlenül felmondják a hitelt.

Ha ezt a zugpénzüzetek teszik, azoknak még elnézi az ember, de ezt teszik a legelső pénzüzetek, melyeknek fölösleges milliói ott pihennek a vasszekrényben. A gazdák, iparosok, kereskedők, munkások fájdalmas zokogása nem hallatszik oda, épen úgy, mintha az intézőkörök volnának a vasszekrényben, hogy megvédjék magokat a keserves hangoktól.

Azt mondják, a humanizmus jegyében élünk, mikor még a rablőgyilkos megkegyelmeztetése végett is kérvényeznek és még annak is megjön a kegyelem, de a tisztességes gazda, iparos, kereskedő, akinek tisztességes nevek, becsületök, jövedelmező birtokuk, iparuk és üzletük van: ezek a mai általános pangás által halálra ítélve nyögnek s csak épen hogy családjokat, gazdasági, vagy iparágait fentarthatják. És ha igénybe vették a pénzüzetek hitelét, biz ezek nem tekintik van-e üzleti pangás — inkább törjön össze a gazda, iparos, kereskedő, de a fölösleges millióknak sérülniök nem szabad. Ha statisztikát lehetne vezetni arról és ha keresnénk, bizonyára kimutatható lenne, hogy aránylag sokkal kevesebb pénz veszt el azáltal, ha valamely pénzüzetet valakinél elhelyezi pénzét, mint a mennyi ingó és ingatlan értékén alul vesz el, ha arra pénzkölcsönt kapott, mert az intézetek kérelhetlenek a kölcsön visszafizetésénél, még akkor is, ha erre nincs szükségök, ami által minden ok nélkül a vagyont árverésre dobják.

Sajnos, ennek nincs orvossága, mert aki segíthetne ezen és kellene is ily rendkívüli időben segíteni, a közvéleménynek: de ez is úgy van vele, hogyha ilyet hall, vagy lát, egyszerűen napi rendre tér fölötte. Ha egy gazda, iparos, kereskedő pusztulását látja, egyszerűen rámondja: ez is bekracholt! Kérdezem nem kellene-e ezen segíteni? Nem kellene-e itt a közvéleménynek, a sajtónak sikra szállni? Hiszen itt nem egy emberrel van szó, aki korcsában tölti éveit, aki zöld asztalnál számolja el vagyonát, itt egy egész nemzet van pusztulóban. Gazdasági egyletek gyűléseznek, iparos és kereskedői körök tanácskoznak, hibaztatják a pénzüzetek eljárásait, a mind-megannyi rövid lejáratu hitelek adásait és a mostani nehéz viszonyok közötti kegyetlenkedéseket. A pénzüzeteknek nem az a hivatásuk, hogy megnehezítsék a hitelt igénylők helyzetét, de épen akkor, mikor arra szükség van, segítségül kellene jönniök. Nem az a hivatásuk, pusztulni engedni a nemzeti vagyont, de azt közbenjárásukkal, segítségökkel gyarapítani. Most már láthatók a pénzüzetek évi merlegei, azok ha jó, ha rossz világ van, megszerzik a busás dividendát. Látja-e

az ember, hogy azok minusszal zárnak? Legfeljebb kevesebbet tesznek a tartalékba, azzal a megnyugtató fohással: no majd máskor! Igazságos-e az, hogy a hivatalos kamatláb 6%? Ezt veszi az állam is, mily kamatot vegyen a pénzintézet? Ha a pénz 6%-ot hoz, mikor a birtok 2-3, legfeljebb 4%-ot, mely küzd az idő viszontagsággal? Az iparos, küzd a versenyyel és még 8-10%-os pénzzel segítsen súlyos helyzetén? Mily visszás helyzet ez, hogy az igazi dolog nem nyer jutalmat, a készpénz a drága, mely épen hivatva lenne olcsón a gazda, iparos, kereskedő rendelkezésére állani.

Nagy Széchenyi hiába mondta, hogy Magyarország nem volt, de lesz, ha a közvélemény, a sajtó nem veszi kezébe az ügyet, amely hatni tud minden igaz érdekében.

De kell is hatnia a nemzet megmentése érdekében, örködni minden sérelem ellen s követelni, hogy hajoljanak meg a milliók, melyek elrejtve fekszenek a vasszekerényben, vagy legalább engedjék azt meg, hogy a gazda, iparos, kereskedő, aki rendesen fizeti az igénybe vett hitel százalékát, ne fizesse a tőketörlesztést, míg e nehéz viszonyok nem javulnak. Adjának alkalmat a nemzetnek magához térni, mert hazafiui kötelességet is akkor legszebb végezni, mikor arra szükség van és ne engedjék a nemzetet összetörve — kétségbeesve várni, miképen csap össze az ár feje fölött!

Gróf Keglevich Gyula.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

Vetőmagvak közvetítése.

Igen sokszor hallottunk és hallunk panaszokat a gazdák köréből amiatt, hogy a vetőmagvak, különösen a fű, kerti és ipari növények magvainak beszerzése nemcsak rendkívüli nehézségekkel jár, de a magvak szerfelett drágák is. A vetőmagelárusítás ugyszólván monopóliumát képezi a magkereskedőknek; akik kedvező helyzetüket igyekeznek saját javukra kihasználni, ami elvégre nem is csodálható.

Mar magában véve az, hogy a vetőmagvak árai rendkívül magasak, alapos indokot szolgáltat arra, hogy a vetőmagvak beszerzésének jelenlegi módja megfelelőleg reorganizáltassék; amit különösen kívánatos és szükségessé tesz az a körülmény is, hogy a magkereskedők útján forgalomba kerülő vetőmagvak minősége sokszor nem kielégítő.

Ezek az okok indították arra az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-et, hogy a vetőmagvak vételeit és eladását termelők és fogyasztók között közvetlenül lehetővé tegye, amely cél elérése érdekében a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-vel együttesen a szövetkezet kebeleiben egy vetőmagközvetítő-osztályt létesített, melynek szolgálatát minden termelő gazda igénybeveheti.

A vetőmagközvetítő-osztály már második esztendeje áll fenn s mint minden új kezdeményezés, ez is a kezdet nehézségeivel küzd, főleg mert ezt a házaspótló intézményt a gazdaközönség még nem karolta föl oly mértékben, mint a hogy ezt saját érdeke parancsolná.

Indokoltnak tartjuk ezért a gazdaközönség figyelmét ezen magközvetítő-osztályra időről-

időre felhívni, amit jelen alkalommal is teszünk, és a vetőmagközvetítő-osztály üzletszabályzatát az alábbiakban egész terjedelmében közöljük, amidőn felhívjuk egyszersmind a gazdák figyelmét arra, hogy ezen intézményt vetőmagszükségletük fedezésére vagy vetőmagfeleslegük megfelelő értékesítése céljából igénybe venni el ne mulasztassák.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” vetőmagközvetítő osztályának üzletszabályzata.

1. A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” elfogad megbízásokat különféle magvak eladására és vételére oly módon, hogy az eladott, illetőleg megvásárolt áru a termelő által közvetlenül szállíttassék a vevőnek.

2. Célja a közvetlen forgalom létesítése által az áruk előnyös értékesítése egyrészt, másrészt megbízható magvak jutányos beszerzése.

3. Az áruk értékesítése egészben, vagy részben tetszés szerinti mennyiségekben történik.

4. Az ajánlott árúból az eladó mennyiség megjelölése mellett gabonafélék, hüvelyesek és nagyobb magvakból 2 kilogramm, herefélék, len, kenderből 1 kilogramm, fűmagvak és egyéb apró magvakból 500 gramm súlyu minta küldendő a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” címére.

5. Ezen mintát a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló-állomás által megvizsgálattja s az árut ezen vizsgálatadatai alapján értékesíti.

6. A beküldött mintának megfelelő szállításiért az eladó szavatol. A beküldött mintákat a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” egy évig megőrzi.

7. Minőségileg gyengébb szállítás esetén vevőnek jogában áll az értékkülönbséget a megvizsgáló-állomás által megállapított hányad arányában levonásba hozni, továbbá azon esetben, ha a szállítmány az ajánlati minta vizsgálati adatainak nem felel meg, az átvételtől eltekinteni. Ezen utóbbi esetben eladó tartozik a szállítási díjat s felmerült költségeket vevőnek megtéríteni.

8. A minta szerinti minőségtől használati érték tekintetében 5%-nyi eltérés nem kifogásolható.

9. Feladott mennyiség értékesítésére vonatkozó megbízás mindaddig kötelező, míg az egészben, vagy részben vissza nem vonatik.

10. Oly termelőktől, a kik több ízben a mintától eltérő magot szállítottak, a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” árut értékesítésre el nem fogad.

11. Herefélék csak azon esetben képezhetik forgalom tárgyát, ha arankamentes állapotban és valamely m. kir. áll. vetőmagvizsgáló-állomás által leplomozott zsákokban hozatnak forgalomba. Nem arankamentes magot a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” tisztításra és értékesítésre elfogad.

A tisztításért, zsákbeszedésért és az arankamentességet bizonyító plombozási eljárás díjáért métermázsanként 4 korona fizetendő. A varratlan lenzsák és külső zsák ára 2 korona.

Raktárdíjat és tüzbiztosítást a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” nem számít.

12. A vevő az áru megérkezése után legkésőbb három nap alatt tartozik az árúból a „mintavételi utasítás” értelmében több helyről vett és megkevert mintát a budapesti m. kir. áll. vetőmagvizsgáló-állomásnak Budapest, Soroksári-utca 8. sz. beküldeni s erről a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-t halladéktalanul értesíteni. Ha a mintavétel elmarad, vagy nem az előirt szabályoknak megfelelően történt, az esetben vevő minden további kártérítési igényét elveszti.

13. A vizsgálat eredményéről a megvizsgáló-állomás által a beküldő fél, ugyszintén a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” is értesítendő.

14. Az elszámolás a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” ejti meg és állapítja meg a fizetési feltételeket.

15. Az elszámolás a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-nek kéthetenként megjelenő árjegyzéke alapján történik és pedig a rendelés beérkezése napján érvényben levő árak szerint, kivéve, ha az eladó más árt szab meg. Nagyobb mennyiség vételénél azonban külön megállapodás történhetik.

16. A közvetítésért a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” 5% jutalékot számít, mely az eladót terheli s az elszámolásnál levonásba hozatik. Nagyobb értéket képviselő mennyiségek eladásánál a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” engedményeket tehet.

17. A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” saját szükséglete fedezése végett vevőként felléphet, azonban ezen üzletek után jutalékot nem számíthat.

18. Vitás esetekben compromiss-bizottság ítél.

A compromiss-bizottság két tagját az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” elnöksége küldi ki, két tagot a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté” nevez meg, ezek közösen elnököt választanak. Amennyiben a tagok az elnök megválasztásában megegyezésre nem jutnának, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgatója elnököl. Szavazategyenlőség esetén, az elnök szavazata dönt.

A compromiss-bizottságban csak oly egyének vehetnek részt, kik az elbírálendő ügyben érdekeltséggel nem bírnak.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A marhahizlalás gazdasági mérége.

III.

Mint már az előzőkben említettem, cik-kem második része oly alkalmi hízalásra vonatkozik, midőn az egyes gazdaságok mustra-ökrei vagy selejt tenyészállatai allitnak hízóba, hogy egyrészt a másként nem igen értékesíthető terményeket értékesítve, trágyát nyerjünk s másrészt az állatok értékükben maguk is növekedve, az állattartás költsége csökkentessék.

Itt meg kell említenem azt is, hogy igen gyakori azon eset, midőn a selejt tenyészállatok csak azért allitnak a mustra jármos-ökrökkel hízóba, hogy majd eladáskor ezen utóbbiak értékét növeljék: ezen számítás, hogy mennyire válik be vagy nem, az más kérdés, de azt nem lehet eléggé rosszalni, hogy egyszerűen allitnak be, midőn az igényesebb tenyészállat az olyan takarmányozáson, mint a milyenre a mustra-ökrök fogatnak az első időkben, nem hogy javulna, hanem inkább romlik, ez különben nem tartozik a tulajdonképeni mérleghez, de mivel igen visszás és mégis felelte gyakori, említés nélkül nem hagyható.

Hogy rövidebben végezzek ezen utóbbi mérlegnél a takarmányozás mikénti keresztülviteléről s vele együtt a feletett takarmány-mennyiségéről, valamint a takarmányban foglalt száraz alkatrésztől s vele kapcsolatosan a nyert trágyamennyiségéről szóló kimutatásokat elhagyom, mivel ezek teljesen az előbbi mód szerint készültek és így a mérlegben rajok már mint ismertekre hivatkozom; a beallított állatok pedig becstérték szerint lettek felvéve.

A mérleg különben az alábbiak szerint a következő:

19 drb
5 "
2 "
1 "
1 "
2 "
2 "
Széna...
Takarmá...
Polyva...
Tengeris...
Takarmá...
Cukorra...
Ocsudar...
Tengeris...
Zab...
Marhasó...
3 szegő...
Alomsza...
Egyéb k...

116
lóherema...
adott, ső...
ez az ar...
most mif...
amerikai...
117
való m...
magát?...
viszony...
holdanki...

118
rokkal be...
kipusztita...
és az így...
szándéko...
és menny...
terület be...
fekete ta...
Ez alkale...
luczernás...
részét mi...
használni...
zölhető le...
és milyen...
vetéshez?...
luczerna...
119.
falain mel...
megerősít...
120.
padlózata...
egy méte...
amennyibe...
raktáru...
mellett sz...
lyett, —...
helye, —...
ment vak...
halmozand...
sodna.

121.
értelmében...
kat, hold)...
ban haszn...
minden ha...
sék. Elves...
hogy ha k...
csibehurral...
nek tisztán...

Terhére.

M é r l e g

a uradalomban hizlalt 32 darab szarvasmarháról.

J a v á r a.

N e v e z e t e s e n		Számolási egység	Mennyiség	Egység- ár	Pénz- összeg	N e v e z e t e s e n		Eladási súly	Eladási ár	Pénz- összeg
				frt	kr.			kg.	frt	kr.
19 drb	mustrált öreg és fiatal jármosökör	drb	19	80	1520	1 drb	öreg tehén a helybeli mézárósnak	drb	75	75
5	fiatal tarka tinó		5	100	500	4	nem javulás miatt konzervnek 10%	2111	23	485 53
2	mustra tenyészbika		2	120	240	26	hizlalás befejeztével eladva 10%	15100	27 1/2	4152 50
1	öreg		1	90	90	1	eladaskor nem szállíthatván a helybeli mézárósnak	drb	85	85
2	fiatal		2	150	300					
2	öreg		2	90	180					
	Széna		2	70	140					
	Takarmányszalma	q	181'44	1 50	272 16					
	Polyva		150	60	90					
	Tengeriszár		135'08	20	27 02					
	Takarmányszalma		130	30	49					
	Czukorrépa fej és haraszt		745'20	40	298 08					
	Ocsudara		943 65	20	188 73					
	Tengeridara		110	2	220					
	Zab		125	5	625					
	Marhasó		1	5	5					
	3 szegődményes (168 × 3)	nap	1'50	7	10 50					
	Alomszalma	q	504	40	201 60					
	Egyéb költségek		300	30	90 20					
					120					
Terhére összesen										4798 03
										5017 29
										219 26

illetve 2920 q trágya 219 forint 26 krajczárba kerül, azaz 1 q trágya 7-5 krba van; s ha most 1 q trágya értékét 30 krnak vesszük, a haszon [(2920 × 30) - 219 frt 26 kr.] = 656 frt 74 kr., tehát egy drb állat után 20 frt 53 krban vehetünk fel.

Az első esetben, midőn rendszeres hizlalásról beszéltünk, egy állat után a nagyrészt jövőbeni jövedelem 30 frt 43 kr., az utóbbi esetben pedig tisztán jövőbeni jövedelem, illetve haszon 20 frt 53 kr.

Most, hogy fejtegetésünk teljes legyen, vegyük csak elő a „Próbavágások” című cikket s az ott elmondottak és kifejtettek az általam elmondottakkal miben egyeznek meg, azt nehéz volna kitalálni.

Pál Béla.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

116. kérdés. Vetelem próbára amerikai löheremagot. Ez teljesen normális termést adott, sőt néhány q magot is adott. Kérdem: ez az amerikai mag után termelt heremag most miféle magnak nevezhető, hazai-e vagy amerikai?

117. kérdés. Viktória-borsónak nagyban való mezőgazdasági termesztése kifizeti-e magát? És ha igen, milyen talaj és klimatikus viszonyok között? Mi a termesztési költség holdankint és mennyi tiszta jövedelem várható?

118. kérdés. A kaszálómból a tövisbokrokkal benőtt foltokat úgy vélttem eredményesen kipusztítani, hogy 32 cm. mélyen megforgattam és az így nyert 600 □ öl területet fűmaggal szándékozom bevetni, kérdem mily összetételű és mennyiségű fűmagkeveréket alkalmaznak e terület bevetésére? A föld jó minőségű köhlat fekete talaj, menedékes, fekvése északnyugati. Ez alkalommal szándékozom még 4 hold luczernást beállítani, a termésnek bizonyos részét mint szárított takarmányt szándékozom használni, hogy a szárítás könnyebben eszközölhető legyen, melyik fajta fűmaggal keverjem és milyen arányu keveréket használjak a bevetéshez? Rendelkezésemre áll 50 kilogramm luczerna mag.

119. kérdés. Régi istállók salétromos falain mely módon lehetne a vakolatot állandóan megerősíteni?

120. kérdés. Magtárépítésnél, ha annak padlózata különben is száraz fekvés mellett egy méter magasan a földszin fölött lesz, amennyiben az alatta levő boltozott helyiség raktárul fog használni, vajon az oldalfal mellett szokásos méter magas deszkázás helyett, — mely többé-kevésbé egerek menhelye, — alkalmazható volna-e portlandcement vakolat, a nélkül, hogy a falhoz felhalmozandó gabona a nedvesség által károsodna.

121. kérdés. Haszonbérleti szerződésésem értelmében az általam bérelt birtok egyik (43 kat. hold) homok táblája csakis hármastólban használandó. Ezt így értelmezem, hogy minden harmadik évben fekete ugarnak hagyassék. Elveszti-e fekete ugár jellegét azáltal, hogy ha kora tavasszal főlészántom és bevetem csibehurral azon czélból, hogy fejős teheneimnek tisztán csak legelőül szolgáljon és június

folymán az említett táblát ugar szántásban részesítem.

122. kérdés. Kérnék fölvilágosítást a régi kila meghatározásáról, hogy vidékenként egyforma nagyságu volt-e vagy különböző s az általánosságban elismert hány literes volt?

M. Gy.

123. kérdés. Melyik a helyes „Norfolki” négyes forgó: 1. zöldtakarmány (trágyázva); 2. őszi, 3. kapás, 4. tavaszi kalászos, vagy pedig 1. kapás (trágyázva), 2. tavaszi kalászos löherrel, 3. löher, 4. buza, illetve őszi?

124. kérdés. A „Köztelek” f. é. megjelent számában egy jeles magyar gazda a drótféreg ellen riczinusból készült mütrágyát, kat. holdanként mintegy 200 kgrammot ajánl alkalmazni. Ezen mütrágyával védekezni akarunk a drótféreg pusztítása ellen, de nem tudjuk, hogy hol és milyen áron szerezhető az be; továbbá az sem ismeretes előttünk, hogy mikor czélszerűbb azzal, ősszel e vagy tavasszal a talajt megrágyázni.

E. Gy.

125. kérdés. Mily répafeleség ajánlható tiszai ártérben fekvő földön? Több szomszédom a francia takarmányrépát ajánlja.

126. kérdés. Nem lévén azon helyzetben, hogy jó szántóföldjeim között elszórva lévő szikes parcellákat, melynek körülbelül 110 kis holdat tesznek ki, öntözés által megjavíthatom. Gipszszéssel óhajtok kísérletet tenni, minthogy a gipszhez csak drágán juthatok hozzá, több szaktudós véleménye szerint a nem túl távol fekvő czukorgyár salakját szándékozom igénybe venni. Várható-e ezen talaphól az, hogy a szikós kivirágzását megakadályozza?

Ha igen, mennyi alkalmazandó 1100 □ öltre. Végül elterítendő-e csupán vagy alászántandó. Ha alá kellett szántani, mily mélyen eszközöltessék ez alászántás.

M. S.

127. kérdés. Lehet-e őszi takarmányborsómagot, amely a vetésből megmaradt, tavasszal a zabosbükknymag közé keverni, mivel a bükknymagom kevés és őszi borsóm még van. A zabosbükknöny szénának lesz felhasználva.

128. kérdés. Lehet-e még most a zabvetés előtt próbaképen nagyon kötött vizes agyagtalajon barna talajmeszet alkalmazni? Mennyit számítva egy kataszter holdra és miként kell alkalmazni? Szántás előtt vagy utána? Csak próbát akarok tenni.

129. kérdés. A keskenylevelű csibehur — Spergula arvensis — magjából készített olajpogácsa: 1. mennyi fehérje-, zsír-, víztartalommal bír; 2. hány kilogramm adandó abból egy

7 métermázsás ökörnek 24 órára; 3. mennyi pénz értéke van 100 kilogramm Sperg. arv. olajpogácsának akkor, ha a tökmagpogácsából egy métermázsza öt forint; 4. egyáltalán érdemes-e azt, hizlalás czéljából alkalmazni szarvasmarhánál?

I. A.

130. kérdés. 330 drból álló tehenészetem van, amely felerészben inthali, felerészben pedig bonyhádi tehenekből áll. Jelenlegi átlagunk 6-5 l. Takarmányozásuk a következő: darabonkint 25 kg. bevermelt répaszelet, 2 kg. száritott répaszelet, -2 kg. polyva, 1 kg. tengeridara, 1 kg. buzakorpa, 3 kg. löhere (jóminőségű), 2 kg. árpaszalma. A tejkereskedő, a kinek tejemet szállítom, folytonosan panaszkodik, hogy a tej szintelen, ize nem kellemes, a tejfelt nehezen adja fel. Miben leheti ez magyarázatát? Részemről csak a kereskedő szekaturájának hiszem, mert hisz a takarmányozás megfelelő, a tej kezelése pedig lehető legprecízebb s minden tekintetben kifogástalan. A kereskedő által panaszolt hibák megszüntetésére már minden lehetőt elkövettem, az elmúlt hónapban fejenkint 1/2 kg. napraforgó és 1/2 kg. tökmagpogácsát is ettettem, de akkor meg arról panaszkodott, hogy a tej kesernyös ízű. A dolog nyitjára jönni nem vagyok képes s a panaszolt hibák megszüntetésére vezető módot nem tudom elképzelni. Mert igaz ugyan, hogy a szálastakarmány adagának emelésével (amivel nem rendelkezem) és esetleg a szelet csökkentésével javulna a tej minősége, de a kérdésem inkább akörül kulminál, hogy lehetséges-e az, hogy a mostani tej minősége oly rossz legyen.

F. A.

131. kérdés. Nálunk nagy marhahizlalás van, száraz takarmánnyal, vagyis gyár nincs s így gyári melléktermékek felett nem rendelkezem. Továbbá nagyban hizlalunk sertéseket is. Miután főleg a marhahizlalás eredményével nem vagyok megelégedve, mert az évenként 100—100 fehér ökörnél egyike téli hizlalás, másika nyári — mindig veszteséggel dolgozunk — sziveskednének velem közölni a hizlalás tekintetében utmutatóul szolgáló legjobb magyar műveket, hogy azokat hol szerezhetem be; illetőleg melyeket szerezzem be. Ahol az adagolások nemcsak elvontan alkatrészek szerint (fehérje, szénhidrát, zsír, rostok és ásványi anyagok szerint) vannak felsorolva; hanem kilókban praktikusán is látható legyen, hogy mennyi dara, széna, olajpogácsa, burgondi répa, krumpli stb. adandó 1000 kgramm élősulyra illetve — darabszám a jószágoknak.

Nemkülönben a sertéshizlálásra vonatkozólag kerném szives utbaigazításukat, mert bizonynyal erre is vannak már jó magyar nyelven írt szakmunkák. *G. D.*

132. kérdés. Szevgyártásra korai hőtermő és keményitődus burgonyára volna szükségem. Mely féleség ajánlatos és hol szerezhető be? *V. P.*

133. kérdés. A tavalyi gyengébb maghozam miatt, az Oberndorfi répamag, a többi féleségeknél jóval drágább, kérnék felvilágosítást, vajlon a minőségben, vagy terméshozamban található igazolást a magnak ily nagy árkülömbözete. *V. P.*

134. kérdés. Mitént és mily gyógyszerrel lehet a birkakál előforduló bűdös sántaságot gyógyítani? *M. S.*

135. kérdés. Egy kissé sovány tablamba tavasszal kukoriczát akarok vetni, mivel erre istá'ótragra már nem jut, műtrágvát szeretnék alkalmazni. Kérek szives felvilágosítást, hogy miféle és mennyit alkalmazzak. *K.*

136. kérdés. Gazdaságunkban két falka anyabirka a bekövetkezendő ellés előtt egy hónappal rendkívüli mértékben vetélni kezdett és még most is — az ellés idejét 6 nap választván el — vetél. Eddig 1200 anyából mintegy 120 vetette el a bárányt. Utána nagy betegek, de ötnél több nem pusztult el dacára annak, hogy sokban a bárány el van rothadva s csak darabokban képes hierőlködni. Mitévő lehetek még ez ellen és mi lehet az oka e vetelésnek? Helyét és takarmányát azonnal megváltoztattam, az ezután meghívott állatorvos naponta kétszeri szublimát befecskendezést ajánlatott volna, ezt azonban ő maga sem igen tartotta keresztülvihetőnek. Az állatorvos szerint járványos a betegség, én pedig a december végén való jeges zuzos gyep legeltetését vélem az okának, ámbar ugyanott és ugyanakkor még egy falka anyabirka (de raczka, edzettebb) legelt, amelynek semmi baja. *W. L.*

137. kérdés. A breznóbányai gazdasági egyesület egyik ülésében azon kérdés vetetett fel, vajlon a borjúk a tehenek élése után, a tehenektől nyert teljes tejjel itatandók-e? avagy az ugynevezett *leszedett* tejjel? Kérjük e két itatás közötti előnyt, avagy hátrányt gazdasági és marhatenyésztési szempontból kellő világításba helyezni.

138. kérdés. Hízó ökreim közt van egy jó étvágyú egészséges, amelyik estéli etetés után sokszor felfuvódik, négy havi hizásban van és a súlygyarapodása kielégítő.

Az eddigi gyógykezelés sikertelen.

Mostani takarmányuk buzapolyvával, buzarkorpa, ápa és kukoriczával behintett répa páczoval.

Folytatható-e a hizálás veszély nélkül, avagy mivel lehetne segíteni a bajon?

Felelet.

Lóherés trágyázása porgipszszel. (Felelet a 115. sz. kérdésre.) A lóheresre k. h. kint 2-3 g. gipsz hasznalandó, legcélszerűbb azt ősszel elszórni, de elszórható az kora tavasszal is. Az elszórásra mindig szélcsendes időt kell választani. *Cs. S.*

Amerikai lóheremag. (Felelet a 116. sz. kérdésre.) A nálunk termelt amerikai heremag csak amerikai here marad, mert az azért, hogy hazai viszonyok között természetett, nem alakult át magyar lóherévé. Az csak olyan szőrözött és ezért kevesebb értékű lóherét fog szolgáltatni, mint az eredeti mag. *Cs. S.*

Füzelékborsó termesztése. (Felelet a 117. sz. kérdésre.) A füzelékborsónak egyik legjobb változata a Viktoria-borsó, mely a nagyban termesztett borsók közül a legszebb minőségűt adja, de legigenesebb is és csak jó minőségű, jó erőben levő talajon diszlik. A

borsónak egyáltalában a nem igen száraz klíma és a közepőtt talaj felel meg leginkább. A természetes kölség kiszámítható az előforduló munkából. Miután rendszeren gabonaféle után következik a talajmunka; tarlóbántás őszi szántás, tavasszal extirpálás, boronálás. Vetőmag-zükséglet k. h. kint 80-150 l. Kikelés után egyszer megkapálják tőkapával. Sarlóval vagy kaszával aratják. Termése megfelelő viszonyok között 10-15 q. M-termézsájának ára 18-22 korona. Ebből a jövedelmező ége megállapítható csak azt kell tudni, hogy az illető vidéken milyen termést ad. *Cs. S.*

Luczernának fűmaggal keverten való vetése. (Felelet a 118. sz. kérdésre.) A kérdéses 600 □-öl területre a következő fűmagkeveréket és mennyiséget ajánlatjuk:

	%	kilogramm
50% { Phleum pratense	20	= 1'00
{ Festuca elatior	15	= 3'10
{ Dactylis glomerata	10	= 1'70
{ Lolium italicum	5	= 0'80
30% { Lolium perenne	10	= 1'50
{ Poa pratensis	10	= 0'60
{ Agrostis stolonifera	10	= 0'30
20% { Trifolium repens	5	= 0'25
{ Trifolium pratense	7	= 0'40
{ Lotus corniculatus	8	= 0'35
Összesen	100	= 10'00

Ami pedig a luczerna fűmaggal keverten való vetését illeti, arra vonatkozólag megjegyezzük, hogy mindazon esetekben, hol a luczernát lehetőleg hosszú ideig akarják használni, ott mindenféle fű és egyéb magvaknak hozzákeverésétől tartózkodni kell, mert ezáltal nemcsak a nyert takarmány minő'ége, hanem a mennyisége is tetemesen csökken, azonkívül pedig a fűfélék a luczernát rövid idő alatt kiölik. Csak egy esetben indokolt Lolium italicumot, olasz vadócztot vetni, mikor a luczerna kiveszőben van, s a vetésforgó megkivánja a luczernának még egy évi fentartását. Akkor a már ugyis megrikult és kiveszőben levő luczernára tavasszal, az általában elmulaszt-hatatlan erős fogarolás után 15-20 kg. kat. holdankint számítva, Lolium italicum vetőmagot felülvetünk. De egyéb e-etekben semmi körülmények között sem tanácsos a luczerna közé fűmagot keverni, mert ez a luczernának legnagyobb ellensége. Ami a szárítás megkönnyebbitését illeti, arra pedig melegen ajánljuk a szárító álványoknak alkalmazását, melyek a csapadékokban gazdag felvidéken általában elvannak terjedve s a gazdák teljes megelégedését kiérdemelték. E e-eknek alkalmazása még azzal a nagy előnnyel jár, hogy a luczerna és általában a herefélék levelei nem töredeznék le annyira, mint az a forgatás és boglyázásnál tapasztalható, s így izletesebb és tapdu-abb takarmány nyerhető. *Báán Lajos.*

Salétromos falak tartós bevakolása. (Felelet a 119. kérdésre.) Atuedvesedett, kisalétromosodott falaknak tartós és állandó bevakolására, ami sok helyt okoz fejtőrest — következő eljárást ajánlatjuk.

A vakolatot a kérdéses felületen, de helyesebben még azon túl is tisztára leverjük s a téglá hézagait — feltéve, hogy maga a téglá még egészséges — jó mélyre kikaparjuk. Ha a salétromképződés régebb keletű, úgy valószínű, hogy már magát a téglafalat is megtamadtá. Az ilyen szétmáló porhanós téglát, amire a vakolatot semmi uton módon sem lehet rá-tapasztani, szintén ki kell vágni s ujjal pótolni. Kisebb felületeknél lehet az új téglát egyszerűen allítani, nagyobb darabon azonban már lapjára kell fektetni s helyiyel-közzel még a régehez is lekötöni. E munkával ügyeni kell arra, hogy az új téglák s a falban maradt régiek között par cm. köz maradjon, a kellő elszigetelés, illetve a későbbi átmedvesedés meg-gatlása céljából.

Az így előkészített s a meleg nyári napokon gyorsan kiszáradt falat azután mész-

habarccsal durván becsapoljuk. Nem okvet-lerüi szükséges ugyan, de mindenesetre csak előnyös, ha e vakolathoz kevés portland-czementet is keverünk, a mi a vakolat kiszáradását sietteti, szilardságát is növeli.

Az ily módon előállított durván becsapott vakolat egyszerűbb építkezéseknél már maga is megfelel a célnak, amellet, hogy a leg-kevesebbe kerül, a legjobban tart is. Ha azonban ez nagyon elütne a környékezőtől, úgy lehet pár nap mulva rá még egy másik vékony réteget is felrakni s ezt fával kisimitani. Ha e munkát kellő gonddal végezzük s az esetleg szükségessé vált kifalazásokra jó anyagot használunk, úgy biztosak lehetünk, hogy a vakolat tartós fog lenni. Lehet ugyan, hogy idővel ez is át fog nedvesedni, sőt még az sincs kizárva, hogy a salétrom is újra kiüt rajta, de annyit saját tapasztalásomból állithatok, hogy maga a vakolat egyhamar nem hull le.

Egyébiránt tudunk módot a későbbi át-medvesedés, salétromküi és biztos meggatlására is; csak hogy ez már bizonyos elszigetelő anyagok felkenésével jár s sokkal körülményesebb s költségesebb munkát igényel, semhogy a szobanforgó épületnél szóba jöho-ne. *Sz. Gy.*

Magtárolfalak czementvakolása. (Felelet a 120. sz. kérdésre.) Magtárakban az oldalfalaknak czementtel való burkolása ajánlatos, mert olcsóbb is, de meg könnyebben is tisztántart-ható, mint a szokásos deszkaborítás. Ha az épület egyébként száraz — s a jelen esetben valószínűleg az is — úgy nem kell attól tartani, hogy a fal mellett fekvő gabona nedvességét sziv magába.

A vakolathoz lehetőleg portland-czementet s tiszta homokot használjunk s ezt 1:2 arányban keverve 1-1½ cm. vastagságban rakjuk fel. A lesimitás csak fával történjék, hogy a felület kissé érdes, illetve hidroszkopikus maradjon. A vassal tejjesen simára csiszolt vakolat t. i. a hőmérsékletváltozaskor rácsapódott párak külsőleg nedvessé teszik; ami aztan már arthat a vele érintkező gabonának is. *△*

Elveszti e a fekete ugar jellegét, ha legeltetés céljából csibehurral bevették? (Felelet a 121. sz. kérdésre.) Miutan fekete ugarnak csak oly szántőföldterüet minősíthető, mely egész éven át vetetlenül marad és ezen idő alatt rendszeres mivelésben részesítetik, az oly terület, amely csibehurral akár csak legeltetés céljából is elvetett, a fekete ugar jellegét ezen okból elveszti.

Mint hogy azonban a fekete ugarnak tervezett használata a gazdaság termőerejének fentartására nemcsak hátrányos befolyással nincs, hanem a gazdaság trágyaereje ezáltal fokozható, amennyben az ugarról nyerendő csibehurban foglalt növényi tápanyagok ürülékek alakjában legnagyobb részét a földbe visszakerülnek, sőt ezeken kívül a szerves anyagoknak tetemes része is, azt javasojuk, hogy ezen az alapon a tulajdonos előzetes engedélyét az ugar tervezett használatához kieszközölje.

Hensch.

A régi kila meghatározása. (Felelet a 122. sz. kérdésre.) A régi kila alatt rendszerint két mérő értendő, amely mérő azonban pesti és pozsonyi lehetett s minthogy elébbi 93'79, az utóbbi 62'53 liternek felel meg, a kila ürtartalma némely vidéken, pl. a Bácskában 1'8759 hl volt, más vidékeken, nevezetesen Pestmegyében, a dunáninenni és dunántuli részekben pedig a pozsonyi mérőn alapuló és 1'2506 hl nek megfelelő kila szolgált mértékül.

Hensch.

Norfolki négyes forgó. (Felelet a 123. sz. kérdésre.) A norfolki négyes forgó sorrendje a következő:

1. Kapás (répa) trágyázva.
2. Tavasz kalazos (árpa) lóherrel.
3. Lóher.
4. Őzi gabona.

Hensch.

A riczinus-trágya rovarirtó hatása. (Felelet a 124. sz. kérdésre.) A riczinus-trágyának saját, többrendbeli kísérletem alapján megbiz-

ható rovarirtó hatása nincs és vele drótférget sem lehet irani. Minthogy azonban kérdéstevő egy jeles magyar gazdára is hivatkozik, a kinek nevet én nem tudom s e kérdésnek a lapban való közlésével alkalom nyílnék, hogy az illető jeles gazda a riczinus-lisztről, vagy riczinuspogácsáról, mint mesterséges trágvárol külön is nyilatkozhassék.

Takarmányrépa-termesztés. (Felelet a 125. sz. kérdésre.) A tiszai árterben fekvő földek rendszerint hőtermékenységű iszapföldek, az ily talajokra kiválóan jónak bizonyult a wourrier-répa, mely az ilyen talajokon igen nagy terméseket ad, a gyenge talajra azonban ezen répa nem való. Előnye e répának, hogy igen jól telet. Termeli magját Rónai Albert Alsó-Hrabócson és a mezőhegyesi ménésbirtok.

Szikefalaj gipszezése. (Felelet a 126. sz. kérdésre.) A szikes talajoknak gipszszel való megjavítására vonatkozó kísérletek hazánkban eddig nem vezettek kedvező eredményre. Ideig-óráig megjavult ugyan a szikes talaj a gipszezés folytán, azonban amint újból jól átázik a szik, elmúlik a gipsz hatása. Kőszénalakkal szintén tetek már próbát, de nem nagy eredményt, egyrészt mert igen sok kell belőle, másrészt mert ez is csak rövid ideig használ.

Takarmányborsómagnak zabosbükknő közé való elvetése. (Felelet a 127. sz. kérdésre.) Őszi takarmányborsó tavasszal is vethető és így a zabosbükknő közé is keverhető, azonban a szénává szarítása a borsó és bükknő keveréknek bajosan fog menni, mert a borsó lassabban szárad, mint a bükknő és az utóbbi a borsó megszáradásáig annyira száraz lehet, hogy leveleit lepergeti a rakodás közben.

Mésztrágyázás. (Felelet a 128. sz. kérdésre.) Nem tudom mi az a barna talajmész, ezért határozott feleletet nem adhatok. Égetett meszet lehet tavasszal is alkalmazni, azt kupaczkokba szét kell hordani, beföldelni, ha szétomlott lapattal szétszórni és azonnal alaszantani. A meszezésről különben részletes tájékoztatást nyújt Cserháti S. „Általános növénytermeles”-e.

Csibehurpogácsa (Felelet a 129. kérdésre.) A csibehur (spargula arvensis) maga Pottszert következő nyers összetételével bír:

Szárazanyag	87.9—91.3	átlag	89.6%
fehérje	10.1—18.0		14.0
zsír	11.0—11.5		11.3
N. mentes vonat	53.7—56.4		55.0
nyersrost	5.7—6.2		6.0
hamu			3.4

Olajnyerésre alig lehet a csibehur magját használni, mert nem elég zsíros; ezért a jelen esetben inkább azt tételezzük fel, hogy a megőrölt csibehurmagot csak azért sajtoltak pogácsává, hogy könnyebben léhesen vele banni, mely esetben a fentebbi számok a pogácsára is alkalmazhatók.

A tökmagpogácsával bajos a csibehurpogácsát összehasonlítani, mert a tökmagpogácsa nagyon eltérő aszerint, hogy a tökmagot hámozva vagy hámozatlanul dolgozzák-e föl. Nálunk rendszeren csak utóbbi minőséget kapható, ez pedig körülbelül tartalmaz:

85.4%	szárazanyagot
36.3	ny. fehérjét
13.4	ny. zsírt
7.3	N. mentes vonatot
21.3	nyersrostot
7.2	hamut.

Ha ezekre a számokra támaszkodunk, akkor a csibehurpogácsa átlag 130.9 a tökmagpogácsa pedig 156.4 tápegységet tartalmaz, s így 100 kg. tökmagpogácsa mintegy 119 kg. csibehurpogácsa tekinthető egyenértékűnek. Hízó állatokkal mindenesetre érdemes csibehurpogácsát etetni, ha jutányosan kapható, továbbá, mint természetesen takarmány legálább oly mennyiségben etethető is, mint bárminő

más olajpogácsa. Hízalóhatása valószínűen megegyezik a tengeri hízalóhatásával. *Cselkó.*

Répaszelet mint fejtakarmány. (Felelet a 130. sz. kérdésre.) Répaszeletet szabad ugyan fejőstehenekkel etetni, de jó takarmánynak nem tekinthetjük azt s különösen nem tekinthetjük annak a besavanyított répaszeletet. Ebből az következik, hogy azon esetben, ha kénytelenek vagyunk a fejőstehenekkel répaszeletet etetni, csinján bánjuk vele s 1000 kg. élősúlyra 30—40 kg.-nál semmi esetre se tessünk többet. A jelen esetben tehát, midőn a kistestű innihali s a szintén nem nagy testű bonyhádi tehének fejénként 25 kg. besavanyított répaszeletet kapnak, bizonyosan aapos oka lehet a tejkereskedőnek, hogy folyton kifogásolja a tej minőségét s ezért csak azt ajánlhatjuk, hogy szállítsa le a szelet mennyiséget pl. 15 kg.-ra, mely esetben a tejkereskedővel való torzalkodása valószínűen meg fog szűnni. A fejőstehenekkel etetett többi takarmányok semmi esetre sem lehetnek a tej hibás voltának okozói, ha nincsenek megromolva; s takarmányokat pedig úgy összeválogatni, hogy azok a nagy mennyiségben etetett savanyú répaszelet rossz hatását semlegesítsék, teljesen lehetetlen.

Marha- és sertéshizlalás. (Felelet a 131. sz. kérdésre.) Oly könyv, amint ön óhajt, Hugo Hutschmannak „Vademecum für den Landwirth” című munkája; most azonban ezt sem ajánlhatjuk már, mert legújabb teljesen átalakultak a hízalásra vonatkozó nézetek, már pedig az említett könyv még mindig a régi álláspontot foglalja el. Sokkal egyszerűbb az, ha állatjai átlagos súlyát és takarmánykészletét, valamint az eddig követett hízalási eljárást tudatja velünk, mely esetben mi is szolgálhatunk utbaigazítással. *Cselkó.*

Keményítős burgonya termesztése. (Felelet a 132. kérdésre.) A korai burgonyák között, évtve ezalatt az augusztus közepéig beériket, bötermők, azaz olyanok, amelyek akkora termést adnának, mint a közepes érésű vagy késői burgonyák — nem fordulnak elő, ez okból szeszgyártási célból korai burgonyát nem is termesztünk, erre a célra csak a közérésű és a késői burgonyák valók. Ezek között van számos jó feleség, azt azonban, hogy melyik lesz az uradalomban a legmegfelelőbb, csak természetszerű kísérlettel lehet meghatározni. Egyszerre nagymennyiségű vetőmagot hozatni valamely eddig ki nem próbált burgonyából mindig hiba.

Kísérletre ajánlhatók: fürstin Hatzfeld, Klio Hortensie, ezek első sorban étkezésre való burgonyák. A tulajdonképpeni szeszgyári burgonyák a későbbben erők közé tartoznak, ezek közül ajánlhatók: Prof. Märeker, Gracia, Max Eth Prof. Wolthmann, kapható a m. óvári gazd. akadémia gazdaságában, Gracia báró Zettw. chnel, Pruska, Max Eth Meliorisz Kalmánal Kis-Saros, a többi csak magkereskedők útján szerzhető be. *Cs. S.*

Oberndorfi répamag. (Felelet a 133. számú kérdésre.) Az oberndorfi répa ára csak azért lehet magasabb, mint a többi répaféleségé, mert kevés termelt belőle és a kereslet ezen mag iránt nálunk igen nagy. Az oberndorfi répa egyike a jobb répaféleségeknek, azonban van akárhány répaféleség, amely többet, jobbat terem, mint az oberndorfi. Igen sok gazdaságban nem is azért termesztik az oberndorfit, mert ezt tapasztalták legjobbnak, hanem mert már rég óta csak ennek a termesztésével foglalkoznak. Mélyrétegű, jó erőben levő talajon bátran felcserélhető az oberndorfi répa már az idén olcsóbb répamagfélelvel, ajánlhatók e célra az óvári répa (termesztő gróf Teleki Arvéd Dra-só) a wourries répa (termesztő Rónai Albert Alsó Hrabóc), az eckendorfi olajbogyó, a mammuth stb. *Cs. S.*

Birkák sántaságának gyógyítása. (Felelet a 134. sz. kérdésre.) A juhok budóssántasága

alatt a köröm pártaszélének genyes gyuladását szokas érteni és a betegség főleg akkor lép föl több állaton egyidejűleg, ha azok nedves talajon, vagy nedves trágvasz akolban tartózkodnak. Ilyenkor a szarupárta elvalik a husos pártától s a közéjük jutott szenny, nevezetesen trágvalé, a husos pártában és a husos falban genyes gyuladást, a szaruban pedig rothadást okoz.

Az enyhébb esetek gyógyulnak, ha a körömök megtisztogatása után az állatok száraz szalmával hintett akolba helyeztetnek. A súlyosabb esetekben az elvált szarurészeket köröm-kés segítségével el kell távolítani, a beteg husos részeket pedig 2—3%-os creolin oldattal megtisztogatni és azután fertőtlenítő és szárítóporral behinteni, az igen súlyos esetekben ezenkívül vatta, vagy juta kötés alkalmazása is ajánlható; egyébként kellő gondot kell fordítani az akol tisztán és szárazon tartására.

Az értékesebb kosok sebei tannoformmal hinthetők be, míg a tömeges gyógykezelésre a borsav és tölgylahéjpor egyenlő keveréke használható. *Dr. P. B.*

Tengeri műtrágyázása. (Felelet a 135. sz. kérdésre.) A tengeri azon növények közé tartozik, a melynél a műtrágya hatása bizonytalan, ez okból ritkán használnak alája műtrágyát. Még legtöbb siker lehet elérni az ammoniak és szuperfoszfát alkalmazásával. K. holdankint 150 kg. szuperfoszfát és 75 kg. kén-savas ammoniak használandó, ezek vagy külön-külön szórattak el, vagy pedig előzetesen jól összekevertetnek és együtt hintetnek el. Az elhintett műtrágyát sekélyen alá kell szántani, vagy jól be kell boronálni. *Cs. S.*

Juhok elvetése. (Felelet a 136. kérdésre.) A juhok között nagyobb számban (10%-ban) mutatkozó elvetelés nagy valószínűség szerint fertőzőtermészetű megbetegedés. A betegség ilyen természetére enged következtetni az, hogy az állatok a vetelés után hosszabb ideig betegeskednek. Az a körülmény, hogy az állatok december végén jeges gyepet legeltek, nem tekinthető a vetelés okának, mert akkor a vetelés mindenképpen sokkal előbb vette volna kezdetét s nem tartott volna a mai napig.

A haj továbbterjedésének megakadályozása végett feltétlenül kívánatos az elvetelt és az elvetelés jeleit mutató állatokat az egészségesektől elkülöníteni és pedig ha lehetséges akképen, hogy a fertőzött istállóból az egészséges vemhes állatok más tiszta istállóba áthelyeztessék és a vetéletek ott hagyassanak, vagy ha ez nem volna lehetséges, akkor czelszerű legalább az elvetéteket es vetéles jeleit mutatókat más akolba helyezni, a fertőzött akot pedig a trágva kihordása után lehetőleg jól fertőtleníteni. Az elvetelt magzatot annak burkaival együtt el kell égetni, a mennyiben pedig a magzat életképes volna, azt annyival együtt az akol elkülönített részében kell tartani.

Egyébként kellő figyelemben kell részesíteni a vemhes állatokat is, hogy a vetélni készülőket még a vetelés előtt a fertőzött istállóba lehessen áthelyezni.

A vetélt állatokat ajánlatos mindaddig elkülönítve tartani, míg azok hüvelyéből valódek ürül s a fedeztetési idő elérézése alkalomával csak már a 4—5 hét óta teljesen gyógyult állatokat szabad a vetélt állatok részére külön kijelölt kosok alá bocsájtani.

Az elvetélt állatok nagy száma miatt alig jöhet szóba az egyes beteg állatok gyógykezelése úgy, mint az a teheneknél eredményesen keresztülvihető.

Fontos még a kosok fitymáját 2%-os kreolin-oldattal hetenkint kiöblíteni, mert a ferőzést a fedezés közben ezek is közvetíthetik. *Dr. P. B.*

A pozsonymegyei gazdasági egyesület jubileuma.

A magyar gazdaközönség élénk részvételével a kormány képviselőinek jelenlétében fényes külsőségek között meleg bensőséggel folyt le f. hó 14-én a pozsonymegyei gazdasági egyesület fennállásának 40 éves és érdemes elnöke Pálffy István gróf 30 éves elnökségének jubileuma. Az ország minden részéből egybesereglett gazdák fényes tanujelét adták az összetartozandóság érzetének, mely hívatta van a gazdák együttműködését a közélet terén a gazdasági viszonyok javítására irányuló törekvéseknél eredményessé tenni. A lélekemelő ünnepély épen ezért nem csupán a pozsonymegyeiek ünnepe volt, hanem az egész magyar gazdaközönségé, mely egy érdemes egyesület emlékeztetés napján a gazdasági egyesületek áldásos működése előtt hajtotta meg zászlóját. Adja az Ég, hogy a Pozsonyban lefolyt ünnepeségek emléke tartós hatással legyen ne csak a jelenvoltakra, hanem az egész magyar gazdaközönségnek világító példaul szolgáljon a mezőgazdasági érdekek keresésére és érvényesítésére s hogy a Pozsonyban tanusított lelkesedéssel egy-egyszikrá az ország minden gazdasági egyesületébe beplántálva, ez legyen a gyújtó fáklya, mely a mezőgazdasági ügyek előmozdításának lelkesedését állandóan élessze.

A pozsonyi ünnepségekről a következőkben számolunk be:

Február hó 12., 13. és 14-ikén a jubilaris ünnepségek bevezetője gyanánt a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a magyaróvári Gazdasági Akadémia tanárai közreműködésével szakelőadásokat rendezett, melyen ugy Pozsony, valamint a szomszéd megyék intelligens gazdaközönsége nagy számban vett részt.

A gazdasági egyesület és elnökének együttes jubileumát a vármegyeház nagy teremben február 14-én déli 12 órakor tartott diszközgyűlésen ünnepelte meg. Erre az ünnepségekre megjelentek Darányi Ignác földművelésügyi miniszter képviselőjében Tormay Béla miniszteri tanácsos és Kazy osztálytanácsos, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete részéről gróf Desseffy Aurél elnök, Bujanovics Sándor, Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán és Jeszenszky Pal; a Barsmegyei Gazdasági Egyesület részéről: Dús Jenő, Rudnyánszky János, Tarisch Rezső, Zongor János, Levatic László; a Nyitrai megyei Gazd. Egyesület részéről: Mérey Lajos, Messkó Pál, Czocher Géza, Szandtner Ernő stb.; a Magy. Méhészeti Egyesület részéről: Valló János; a Soproni Gazdasági Egyesület részéről: Bauer Ottó, Seligmann Kelemen és Vallner Ignác; a Komárommegyei Gazdasági Egyesület részéről: Sárközy Aurél főispán, Ghiczy János alispán, Baranyay Géza és ifjabb Kürthy István; a Csanádmegyei Gazdasági Egyesület részéről ifj. Kristóffy József és Szabó Lajos, a Torontálmegyei Gazdasági Egyesület részéről Karácsonyi Andor és Schulpe Vilmos, a Szepesmegyei Gazdasági Egyesület részéről gróf Csáky Viktor, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület részéről báró Vay János, az Országos Erdészeti Egyesületből Lászlóffy Gábor pozsonyi erdőfelügyelő. Azonkívül képviselőket küldtek a nyitrai, szilágymegyei és debreczeni gazdasági egyesületek.

A diszközgyűlést gróf Pálffy István nyitotta meg aki utalt arra, hogy görnyedi háttal, megtört szemekkel bár, de ifju erővel és lelkesedéssel s teljes tetterővel szolgálja ma is azt az ügyet, melynek szolgálatába 40 évvel ezelőtt állott.

Az e'nöki megnyitó után Rovara Frigyes alelnök indítványára nagy lelkesedéssel megválasztották az egyesület disztagjának Darányi Ignác földművelési minisztert, ezután felolvasták Darányi földművelésügyi miniszternek az elnökséghez intézett következő levelét:

Folyó évi február hó 1-én a 213. sz. alatt kelt felterjesztéséből örömmel vettem tudomásul, hogy az egyesület e hó 14-én ünnepi fennállásának negyvenéves évfordulóját s egyúttal érdemekben gazdag elnökének: méltóságos gróf Pálffy István, mint pozsonyi grófnak az egyesület élén töltött harminczéves működését.

A lefolyt negyven év alatt sokszor nehéz viszonyok között híven igyekezett teljesíteni az egyesület feladatát s kitartással és lelkesedéssel igyekezett felköltetni és fentartani ez ország rész gazdatársadalmának érdeklődését.

Megnyugvással tekinthet tehát az egyesület a multnak nehéz, de nem eredménytelen küzdelmeire s az elért sikerekből reményt és biztatást merithet a jövőre.

Nehéz gazdasági viszonyaink között a magyar mezőgazdaság csak úgy boldogulhat, ha azt minden téren fejleszteni és emelni igyekszünk s ha kormány és társadalom vállalva egyaránt mindenkor megteszi kötelességét. E téren különös feladat vár a t. egyesületre, mely az ország határszélén oly fontos pozíciót foglal el és én bizton hiszem és remélem is, hogy az a kitartás, mely az egyesület működését a multban jellemezte, kísérni fogja azt a jövőben is és e tekintetben nagy megnyugvással és örömmel tölt el, hogy az egyesület oly lelkes és kiváló vezére s oly buzgó munkásokra támaszkodhatik.

Midőn tehát a t. egyesület negyvenéves fennállásának nagy jelentőségű ünnepén őszinte örömmel üdvözölöm, nem mulaszthatom el, hogy a tisztelt egyesületnek és az egyesület nagyérdemű elnökének mezőgazdaságunk felvirágztatását célzó nemes munkásságukért meleg köszönetemet és elismerésemet ne nyilvánítsam s egyúttal azon reményemnek ne adjak kifejezést, hogy a t. egyesület a magyar mezőgazdaság fölvirágztatásáért s a mezőgazdasági ismeretek terjesztéséért a jövőben is hasznos munkása lesz.

Élénk sajnálatomra szolgál, hogy az egyesület ez örömműnnap személyesen részt nem vehetek, azonban a vezetésem alatt álló miniszterium részéről Tormay Béla min. tanácsos s Kazy József cs. és kir. kamarás osztálytanácsos küldöttem ki és biztosítom a t. egyesületet, hogy mindig örömmel fog szolgálni, ha közhasznu tevékenységét részemről is támogathatom. (Lelkes éljenzés.)

Üdvözlő táviratot küldtek még Kiss Pal államtitkár és számos társuleglet.

Ezután Bartal Aurél alelnök szép beszédben vázolta az egyesület működését, melyet a "Köztelek" f. évi 13. számában már ismertettünk s beszédének végén lendületes szavakkal emelte ki az egylet élén 30 év óta álló gróf Pálffy István elnök érdemeit, melynek végeztével leleplezték a jubilaris elnöknek az egyesület által megfestetett arcképét.

A társulegület nevében először Mérey Lajos a Nyitrai megyei G. E. elnöke emelt szót, kiemelte, hogy a gazdák összetartása csak abban az esetben lesz gyümölcsöző, ha az nemcsak ily ünnepélyes alkalomkor, de minden más fontosabb esetben is nyilvánul. Gróf Desseffy Aurél az OMGE. nevében csatlakozott az előtte szólóhoz s midőn az egyesületet üdvözli, annak a meggyőződésének ad kifejezést,

hogy annak üdvös működése nagy részben az egyesület fáradhatatlan elnökének érdemét képezi.

A diszközgyűlést a Bellevue ez alkalomra szépen feldíszített termeiben rendezett 250 terítékű bankett követte, melyen az első felköszöntőt gróf Pálffy István a királyra, a földművelési miniszterre és képviselőire mondotta. Utána br. Vay Dénes főispán az OMGE.-t s annak érdeműs elnökét éltette. Gróf Desseffy Aurél Pálffy István gróf elnökre köszöntötte poharát, Bujanovics Sándor Pozsony városát s polgármesterét köszöntötte fel. A város valóban szintén kivette a részét az ünneplésből. Több ház díszesen fel volt lobogóva, meglátszott, hogy a város közönsége maga is együtt ünnepel az egybegyűlt gazdakkal. Beszéltek még Brolly Tivadar polgármester, aki a vendégeket és Horváth Jenő gazdasági egyesületi titkár, aki az előadó tanárokat köszöntötte fel stb.

Este a Bellevue-ban a Gazdatisztek Országos Nyugdíjintézete javára fényes agrár-bál volt, melynek különös fényt kölcsönzött az, hogy Frigyes főherceg egész udvarával megjelent. Résztvettek ezenkívül a bálon az összes kiküldöttek is. A négyeseket mintegy 120 pár táncolta.

Romániai mezőgazdasági szak-tudósítónk jelentéseiből.

(Az egyenes adók reformja. — A romániai cukoripar helyzete. — A halkivitel előmozdítása.)

A román kormány az egyenes adók reformjára nézve beadott javaslatát a törvényhozás a közel jövőben fogja tárgyalás alá venni. Ezen javaslat főbb pontjai a következők:

1. Ingatlanok megadóztatása. Eddig a tulajdonos által személyesen kezelt birtoknál az adó a tiszta jövedelem 5%-át, a bérbeadott birtoknál és városi ingatlannál a tiszta jövedelem 6%-át, külföldön tartózkodó tulajdonosok ingatlanál a tiszta jövedelem 12%-át tette. A javaslat az 5%-ot csak a 10 hektáron aluli birtoknál hagyja meg, a többi birtoknál, akár bérbe van adva, akár nem és az épületeknél általában 6%-ra emeli fel, 10%-ra pedig a holt kéz, azaz: kerületek, községek, egyházak, jótékonyági vagy közoktatási intézmények, ingatlan birtokánál s marad 12% az állandóan külföldön lakó birtokosoknál. Minthogy kataszter nincs, a tiszta jövedelem kiszámításánál a bérösszeg jön tekintetbe, vagy azon összeg, melyért bérbeadható volna.

2. Az ipar osztályadó, vagy amint nevezetik, szabadalmi adó (drept de patente). Mindenféle iparnak vagy kereskedelemnek gyakorlása adónak van alávetve egy bizonyos tabella szerint, mely 6 különböző osztályt ismer, de ezen osztályokra kivetett adóösszeg változik az illető község szerint, melyben az adóköteles az ipart vagy kereskedelmet üzi. A községek a lakosság száma szerint 8 különböző kategóriába soroltattak. Ezen adó által legerősebben sújtottak a bérlők, kik eddig igen csekély adót fizettek.

3. A hivatalnoki adó. Ezen adó, mely mult évben hozatott be s 5%-ot tesz, a javaslat által az ipari szolgálatban álló hivatalnokokra is kiterjesztetik s minden állami s magánhivatalnok, katonatiszt s lelkész által fizendő, ha a fizetes havi 100 lei-nél magasabb. Aki több hivatalt visel, a legnagyobb után 5, a második után 15, a harmadik után 25%-ot fizet. Gazdatisztek mentesek.

4. A mozgatóke adója. A mozgatóke eddig nem volt megadóztatva. Ezen javaslat szerint minden kamatozó tőke 5% adóval sújtatik a haszonélvező beváltása alapján.

5. A kiegészítő adó. Az eddig érvényben levő forgalmi vagy utadó helyett a kiegészítő adó hozatik javaslatba, mely áll egy évi 6 leit kitevő fix összegből és egy fokozatos tételből, mely az adóköteles által használt lakás osz-

tálya sz
ségek lé
belől pe
be. Ugy
való kiv
ügy, hog
dál ne
100 lein
adótörvé
szándéko
javaslat,
kal fog
tot heve

Ige
termelés
a méter
viteli v
nem bi
egy méte
termelés
tartamra

Er
indult, a
üzemét,
dolgozot
gyár lét
meltek j
az orszá
mány a
létesülő
helyezte,
kedvezm
ben mar
az orszá
ben ter
a kilogra
fogyaszt
lési pré
után fize
miután a
tási adó
gyárak
prémium
ták vol
miután
fizetnek.

Min
és a ter
mintegy
az orszá
egy 160
az orsz
léssel ál
a jövő
Nehogy
gosan
gyárak

lyel a cz
állapított
bani vol
földről b
melynek
folytán e
határszél
letnek ö
rak tová
tottak fe
Marmar
loni czé

Ez
irodaja"
jogostvá
delemben
szesedne
vesztése
raktaron
tett meg

Eb
további
termeszt
szág bel
fogják k
dolgozni
árát oly
cukorra

Ez

Ez

Ez

Ez

Ez

Ez

tálya szerint állapítatik meg. E célból a községek lélekszáma szerint 5 osztályba, ezeken belül pedig a lakások 8 kategóriába osztottak be. Ugy a fix összeg, mint a fokozatos adó alól való kivételek tételénél fel vannak sorolva, úgy, hogy 5,000 lakossal bíró községben például nem fizeti a fokozatos adót, kinek lakása 100 leinél kevesebb bérösszeget képvisel. Ezen adótörvényt a kormány 1901. április 1-én (14-én) szándékozik életbeléptetni. Még bevárando a javaslat, mennyiben s esetleg minő változásokkal fog keresztülvitetni. Az ellenzék a javaslatot hevesen készül támadni.

Igen fontosak továbbá a romániai cukortermelési viszonyok alakulása. Miután ugyanis a métermázsánként 30 leinél megállapított beviteli vám a cukortermelés felvirágzására nem bizonyult elegendőnek, a törvényhozás egy métermázsánként 16 Leire megállapított termelési prémiumot tűzött ki 9 évi időtartamra.

Erre a cukoripar nagy fellendülésnek indult, a saskuti nagy cukorgyár kiterjesztette üzemét, a chitila-bukaresti gyár, mely nem dolgozott, újra üzembe lépett s több új cukorgyár létesült, úgy hogy a gyárak többet termeltek jó répatermés esetében, mint amennyit az ország befogasztása igényelt. Ezért a kormány a termelési prémiumot a még esetleg létesülő cukorgyárakra nézve hatályon kívül helyezte, de az eddig létesült gyáraknál ez a kedvezmény tartamig természetesen érvényben maradt. Ha azonban a gyárak továbbra is az ország befogasztását túlhaladó mértékben termeltek volna cukrot, az államnak a kilogrammonként 30 banival megállapított fogyasztási adóból eredő jövedelmét a termelési prémium, mely az összes termelt cukor után fizetendő, nagyrészt felemésztené volna, miután a kivitelre kerülő cukor után a fogyasztási adó nem fizetettik. Másrészt a cukorgyárak terményeiket külföldre a termelési prémium daczára is, csak veszteséggel adhaták volna el, mert igen drágán termelnek, miután a répa vagonjáért 250—260 leit fizetnek.

Mint hogy 1900-ban a répatermés jó volt és a termelt 23—25,000 vagon répa után mintegy 250,000 métermázsas cukor várható az ország belső szükséglete azonban csak mintegy 160—180,000 métermázsas cukrot igényel, az ország 70—90,000 métermázsas túltermeléssel áll szemben, mely vagy kivendő, vagy a jövő évre, mint készlet elteendő lesz. Nehogy a verseny által az árak túlságosan lenyomassanak, a romániai cukorgyárak mult év végén kartellre léptek, melylyel a cukor árát kilogrammonként 66 baniban állapították meg. A cukor ára eddig 69 bani volt s azért szállították le, hogy a külföldről behozott, különösen a magyar cukrot, melynek ára 71 bani volt, de jobb minősége folytán ezen árkülömbőség daczára különösen a határszéli városokban még mindig jó keresletnek örvendett, lehetőleg kiszorítsák. A gyárak továbbá egy központi elárúsító irodát állítottak fel, mely célra a „Bauer generulu“ Marmarosch, Blank & Cie és N. Chrissone-loni cégek egyesültek.

Ezek a „román cukorgyárak eladási irodája“ czim alatt mint bejegyzett cég jogostvák a termelt cukrot eladai s a jövedelemben a gyárak a termelés arányában részesednek. Az el nem adható többlet nagy veszteséggel külföldre megy, vagy jövő évre raktáron tartatik. A kartell 5 évre kötött meg.

Ebből kifolyólag tehát a gyárak, hogy további veszteségeknek elejét vegyék, a répatermesztést a közelebbi jövőben csak az ország befogasztására szükséges mennyiségre fogják korlátozni s kivitelre csak akkor fognak dolgozni, ha sikerül nekik a répa beváltási árát oly mértékben leszállítani, hogy a külföldi cukorral versenyezzenek.

Ezen intézkedések hatásaként biztosan

előrelátható, hogy Romániába való cukorbevételünk normális körülmények között a minimumra fog leszállni, a Kelet egyéb piaczaiban azonban a romániai cukor legalább egyelőre nem fog versenytársunk gyanánt szerepelni.

A halkivitel előmozdítása céljából a román államvasutak igazgatósága a következő kedvezményeket léptette életbe:

Friss halszállítmányok, melyek mint gyorsáru, az alanti állomásokról tranzitó Verciorovára irányíttatnak, következő díjszabás alá esnek:

	5000 kg-on alóli	5000 kg-on felüli
Cernavodáról ---	596 bani	347 bani
Calaras kikötőből	562 "	331 "
Calarasból ---	551 "	321 "
Calafatról ---	265 "	158 "
Turn-Szeverinből	34 "	26 "

Ezen mérsékelt díjtételek visszatérítés útján alkalmaztatnak, amennyiben a rendes díjtételek fizetendők, de az illetőnek 6 hónapban belül beadandó megkeresésére a különbözet visszafizetetik, ha a Verciorováig szóló fuvarlevelet és a román vámhivatalnak a kivitt igazoló iratát bemutatja. A kivitel természetesen monarchiánk felé irányul.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A Német Gazdaszövetség közgyűlése február 10-én folyt le oriai részvét mellett. Megalakulása óta ez volt a „Bund der Landwirte“ 8. nagygyűlése, mely a német parasztság és birtokosság impozáns ünnepevé fejlődött. Azon bámulatos eredmények, melyeket a Szövetségnek rövid fennállása óta elérnie sikerült, érthetővé és jogosulttá teszik azt az önbizalmat és megalapozottságot, mely a legutóbbi közgyűlés elnöki beszédéből és igazgatói beszámolójából oly élénk színekben kitűnik és melyeket ez oknál fogva kívánatos közlésre érdemesnek tartunk. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Báró Wangenheim elnök délután félkettőkor nyitotta meg a „Bund der Landwirte“ 8. közgyűlését. Mindenekelőtt üdvözölte a megjelenteket. Mikor nyolcz esztendővel ezelőtt a Bundot a körülmények kényszerítő hatása alatt megalakították, küzdelmük főleg az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződés ellen irányult, amelyről mindenki tudta, hogy rendkívül káros a német mezőgazdaságra. Szomorú korszak következett ezután, de nem a német gazda természete, hogy elcsüggedjen. Isten aki bennünket gazdákat folytonos harcba állított az elemekkel, kellő szívósságot is oltott belénk. Ma már túlzás nélkül el lehet mondani, hogy a német mezőgazdaság technikai tekintetben a legfejlettebb az egész világon. Emellett pedig a közérzés rendkívül meggyarapodott a német gazdák között. Ez a „Bund der Landwirte“ munkájának eredménye, amely megmutatta, milyen igazságos az ügyünk, amelyért küzdünk. De fölismertük ellenségeinket is s az elsők, akik hozzánk csatlakoztak, a német ipar emberei, akik meggyőződhetek arról, hogy csak vállvetett küzdelemben boldogulhatunk. Köszönettel kell megemlékeznünk a német nagyiparosok határozatairól, hogy a mezőgazdasági termények vámjának fölemeléseért fognak küzdeni. De, mint mondtam, felismertük ellenségeinket is. Az egyik, természetesen, a szocialdemokrácia. Veszedelemesebb azonban a másik kategória, a maradi szabadelvűség képviselői, a nagykereskedelmek és a nagytöke elfajult formájában. Mi a kereskedelmek nem vagyunk ellenségei, de az elfajult közvetítő kereskedelem, mely a kereskedelmet, a pénzt, mint öncélt tekintti, olyan világnézetet képvisel, melylyel mi sohasem azonosíthatjuk magunkat. Az évek óta tartó agitáció

megmutatta, hogy ellenségeink a rágalmaszások mekkora munkáját végezték. Elneveztek „kenyér-uzsorásoknak“, „agrárius ragadozóknak“, a kisgazdát a nagybirtokos ellen uszították, mert tudták, hogy a nagybirtokos képzettsége révén a paraszt természetes vezére. Mindez nem használt. Ma már ügyünk igazságáról más osztályokat is sikerült meggyőznünk. Ma zárt sorokban állunk a birodalomgyűlésen, mint szilárd és erős hatalom. A szónok végül a császárról emlékezett lelkes szép szavakkal.

Az éljazás lecsilapultával Roesicke, másodelnök tartott beszédet. Hogy az ipari munkás bére emeltessék, eztet mindenki jogos kívánságának tartja. De amint a német paraszt fölemeli szavát, hogy a maga és a segédei munkájáért szintén megfelelő ellenszolgáltatást követeljen, erre rámondják, hogy bűnös játék.

Élni akarunk és óhajtjuk, hogy mások is éljenek. Minden téren úgy látjuk, hogy az árak emelkednek, a jövedelem szaporodik, az életviszonyok javulnak. Van-e jogosabb kívánság, mint a német paraszté, aki követeli, hogy nemzete műveltségi fokához mért életet élhessen. Erre szükséges, hogy oly árakat kapjon terméseért, amelyek Németország műveltségi fokának megfelelnek, nem pedig olyarokat, a melyeneket műveletlen országokban fizetnek. Ügyünk igazsága bizodalmat ad Isten iránt, hogy segíteni fog. Egy nép, amely vérebén és foglalkozásában rokon velünk, a délafrikai bur nép hatalmas küzdelmével behizonyította, hogy Istenben való bizodalom és prasztiszívósság mire képes. Tőlük tanulunk harczolni ügyünk igazságaért, a német rögt., amelyet megmívelünk, életünkért, hazánkért!

Ezután Hahn, a Bund der Landwirte igazgatója az évi jelentést terjesztette elő. A Bund tagjainak száma az elmúlt esztendőben 26 ezerral szaporodott, az összes tagok száma most már 242 ezer, tehát majdnem egy negyed millió. Ezek között van 1480 nagybirtokos, 28520 középbirtokos, 202,000 kisbirtokos és 18,000 iparos. A Bund az elmúlt esztendőben, a birodalom különböző részein kilencz-ezer gyűlést tartott és 23 képviselőválasztásnál érvényesítette befolyását. A württembergi kamaraválasztásoknál a Bund 13 jelöltjét vitte győzelemre. A Bund adminisztrációját 23 főhivatalnok, 102 hivatalnok és 11 üzletvezető végzi, a forgalom 281,446 darabot tett ki, a Bund lapját hetenkint százharmincezer példányban küldték szét. A tagok a díjakat a legfontosabban befizették, a bevételek a kiadásokat 12 ezer markával fölülmúlták. A Bundnak van biztosítási, jogi és mezőgazdaságttechnikai, könyviteli ügyosztálya; az elmúlt esztendőben 240 ezer marka ára gépet közvetített tagjainak.

Ez idő szerint 373 szövetkezet tartozik a Bund kötelékébe, ezek közül 81 hitelszövetkezet, 22 eladó és bevásárló, 13 tejszövetkezet, 12 szeszifőző szövetkezet, 140 értékesítő szövetkezet és 27 különböző rendeltetésű; a mult évben ujonnan alapított szövetkezetek száma 164. A szövetkezetek a szükséges tőkét a Bund központi pénztárából kapják; forgalmuk 24 millió márkát tett ki az elmúlt esztendőben. A Bund könyvtára 8000 kötetből áll. Az igazgató jelentését zajosan megtapsolták.

Ezután beterjesztették az új vámtarifára vonatkozó határozati javaslatokat.

Oldenburg főbírtokos szellemes beszédben arra emlékeztet, hogy Caprivi kancellár annak idején a kereskedelmi szerződések megkötésekor a grófi címet kapta. Kívánja, hogy Bülow mostani kancellárból herczeg legyen, olyan herczeg, aki a Hamupipőke mezőgazdaságot a bálterembe vigye, táncolni a gazdák maguk is tudnak. A jelszavuk ez legyen: Senki Németországon valamely terményt olcsóbban meg ne szerezhessen, mint amennyibe előállítására került a német hazában.

Dr. Oertel képviselő kívánja, hogy a Német Gazdaszövetség jegyzőkönyve központja legyen

a jövőben alakulandó nagy nemzeti pártnak, az alkotó munka pártjának.

Az új vámtarifára vonatkozólag a következő határozati javaslat terjesztett elő:

„Az új vámtarifa minimális díjtételei olyképp állapítandók meg, hogy a mezőgazdasági termények részére elviselhető átlagárak, amint azok az 1870—1890 közti 2 évtizedben felmutathatók, biztosíthatók. Ezen díjtételek nem szállthatók alá és csakis oly országoknak nyújthatók, melyek Németországot hasonló kedvezményekben részesítik. Azon országokkal szemben, melyek Németországgal vámpolitikailag kedvezőtlenül bállnak, egy kellőképp magasra szabott általános vámtarifa díjtételei alkalmazandók. A külföldi terményekkel folytatott kereskedelemnek tarifaengedményekkel való előnybenrészesítése, melyek a vámok hatását gyengítik, a jövőben határozottan mellőzendő.”

E határozat egyhangú elfogadása után a közgyűlést lelkes hangulatban berekesztették.

Értekezlet a dohánytermesztés érdekében.

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére Arad, Békés és Csanád megyék gazdasági egyesületeinek élénk részvételével f. hó 14-én B.-Csabán nagyérdemű értekezlet folyt le a dohánytermesztés érdekében.

Az értekezletet *Vásárhelyi* László, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület érdemes elnöke nyitotta meg, vázolván annak szükségét, hogy azon akció kiegészítésül, melyet az OMGE. a dohánytermesztés érdekében állandóan kifejtsen, melyet különösen a pénzügyminiszterhez legutóbb benyújtott emlékiratában oly hathatósan képviselt, a dohánytermesztésben oly kiváló helyet elfoglaló Békés, Csanád és Arad vármegyék gazdaközsége is kell, hogy kívánóságainak kifejezését adjon. Az értekezlet elnökül ajánlja dr. *Zsilinszky* Endr t a Békésmegyei gazd. egyesület elnökéi.

Dr. *Zsilinszky* Endre elfoglalván az elnöki széket, *Vásárhelyi* László részletesen és alaposan kidolgozott terjedelmes előterjesztést tesz, melyben az OMGE-nek a pénzügyminiszterhez tett felterjesztést helyeslően, azon felterjesztésben foglalt elvnek megfelelőleg, a felterjesztés kiegészítésül javaslatba hozza, hogy a pénzügyminiszterhez az értekezleten résztvevő három vármegye nevében felterjesztés intéztessék, amelyben ezen vármegyék viszonyainak megfelelő új dohánybeváltási szabályzat és árak iránt javaslatok tétetvén, azok mielőbbi életbeléptetését kéri.

Szilassy Zoltán az OMGE. titkárja reá mutat arra, hogy a dohány minőségének hanyatlása első sorban abban a körülményben van, hogy a jövedék a beváltott nyers dohányt a kellő helyiségek és a kezelő tisztviselők szakértelmének hiánya miatt a megfelelő kezelésben részesíteni nem tudván, a dohány rossz szul képeztek ki, gyártásra alkalmatlanná lesz és ezt a hibát egyszerűen a termesztők nyakába sózzák.

A haladásnak pedig akadályát képezi az, hogy bár a dohányjövődék maga a kísérleti telepeken, továbbá a m. kir. dohánytermesztési kísérleti állomás, sőt maguk a termesztők is évenként természetesen kísérleteket tesznek egy különböző dohányfajtákkal, valamint különös művelési és szárítási módzatokkal, ezeknek azonban csekély az eredményük, mert a jövedéknél ezeket a kísérleti dohányokat külön kezelésben nem részesítik és így a gyártásnál a kísérletek sikere vagy sikertelensége meg nem állapítható.

Az OMGE. már több mint 10 éve napirenden tartja a dohánytermesztés emelésének kérdését, sajnos az eredmény igen kevés. Nem is lesz addig a gazdaközség akciójának eredménye, míg a gazdák jogos érdekei a törvényhozás előtt képviselőre nem lelnek. Azért felszólítja az értekezlet tagjait, hogy az érdekelt vármegyék országgyűlési képviselőit kéri, hogy a pénzügyminiszteri tárcza legközelebbi tárgyalásánál azt az ügyet alapos megbeszélés tárgyává tegyék.

Hász Antal a Csanádmegyei Gazd. Egyesület alelnöke csatlakozik *Szilassy* javaslatához és a maga részéről azt javasolja, hogy az érdekelt 3 vármegye gazdasági egyesületei részéről küldessék ki egy bizottság, mely az osztályozásra és az árakra vonatkozó javaslatot kidolgozza és a pénzügyminiszterhez intézendő emlékirat küldöttéig utján nyújtassék át.

Dr. *Zsilinszky* Endre a Békésmegyei Gazd. egyesület elnöke szintén csatlakozik az előbbi indítványokhoz.

Kintzig János válaszolja a gazdák kedvezőtlen helyzetét a dohánybeváltásnál, mert a gazdáknek nincs meg a kellő képviselőjük, felkérődnök tartja a földművelésügyi minisztert, hogy a gazdák érdekeinek a dohánybeváltásnál leendő megvédelmézésére egy külön osztályt felállítani sziveskedjék.

Szilassy Zoltán bármily elismeréssel van és bármily bizalommal viseltetik is a jelenlegi földművelésügyi miniszter működése iránt, *Kintzig* javaslatát sem megfelelőnek, sem czél-szerűnek nem tartja. A gazdák érdekeinek leg-hivatottabb képviselői maguk a gazdák. Ez az érdekképviselőt fáradsággal és áldozatokkal jár, de ha erre a gazdák nem vállalkoznak, akkor sorsuk jobbra fordulását ne várják, mert a kormányzat az érdekképviselőre épen egy másik kormányzati aggal szemben nem lehet hivatott. Ezért kéri az értekezletet, hogy fogadja el az OMGE. emlékiratában kifejtett azon álláspontot, hogy a jelenlegi polgári biztosi intézmény megszüntetésével a dohánybeváltás ellenőrzésére a pénzügyminiszter a gazdasági egyesületek jelöltjeiből nevezzen ki szakértő tagokat.

Dr. *Zsilinszky* Endre pártoló felszólalása után az értekezlet ezen álláspontot magáévá tevén, még a dohánykertészekkel kötendő mintaszerződés tervezetét fogadta el s az értekezlet véget ért.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei.	309
Mit hozott a XX. század?	311
A pozsonymegyei gazdasági egyesület jubileuma.	315
Romániai mezőgazdasági szaktudósítók jelentéseiből.	318
Értekezlet a dohánytermesztés érdekében.	318
Növénytermesztés.	
Vetőmagvak közvetítése.	312
Üzenet.	
A marhahizlás gazdasági mérlege.	312
Levelszekrény.	373
Külföldi szemle.	317
Vegyesek.	318
Kereskedelem, tőzsde.	319

A magyar kir. földtani intézet muzeuma a közönségnek díjtalanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10—1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10—1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteménye a VII. ker., *Kerepesi-ut* 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepeket követő napokon a muzeum zárva van.

A muzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsi megállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., *Aisó-erdősor-utca* sarkán, a városba menet VIII. ker., a *Kenyérmező-utca* sarkán van.

Gróf Desseffy Aurél üdvözlőlete.

A Békésmegyei Gazdasági Egyesület által a debreczeni gazdasági tanintézet tanárok közreműködésével tartott gazdasági előadások alkalmával az egybegyűlték lelkes hangú üdvözlő táviratot intéztek *Desseffy* Aurél grófhhoz, az OMGE. ügyis, mint a gazdasági egyesületek országos szövetségének elnökéhez. A távirat a következő: „Azon önzetlen működés, melyet Nagyméltóságodnak a magyar gazdák érdekképviselőtének élen oly lankadatlan lelkesedéssel kifejtteni méltóztatik, arra indítja a csabai gazdasági előadások alkalmával egybegyűlt nagyszámú gazdaközönséget, hogy Nagyméltóságodat tiszteletteljesen üdvözlölje és hálájának kifejezése mellett Nagyméltóságodat arra kérje, hogy továbbra is vezérünk maradni méltóztatnék. A békés és szomszédos vármegyeyei valamint a délvidéki gazdasági egyesületek nevében dr. *Zsilinszky* Endre igazgató-elnök.”

Fiatalközönség figyelmébe. A magy. kir. III. számú helyszínelési felügyelőség (Budapest, VIII. Pál utca 2. szám) a „Köztelek” mai szá-

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minöket 27 év óta

Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
VI., Andrassy-ut 23. sz.
szállít.

mában pályázatot hirdet. Megjegyzendőnek tartjuk, hogy a „Budapesti Közlöny”-ben közzétett részletes kvalifikáczió és egyéb feltételek szerint többek közt pályázók csak nőtlen egyének lehetnek, akiknek azután egy évi sikeres szolgálat után a kezelőbiztosi állásra (legkisebb évi illetmény: 1600 korona évi fizetés, 700 korona lakpénz, 1600 korona napdíj és fuvarátalány) előjoguk van, mely állásban azután a nőülés már meg van engedve.

Tenyészállatvásár. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” rendes évi tenyészállatvásárját ez idén márczius hó 10. és 11-én rendezti a „Tattersall”-telepen. Díjakra, mint az előző év-ekben, ugy most is 6000 korona tüzetett ki, ezenkívül minden csoport részére értékes tiszteletdíjak is vannak kitűzve. A vásárra ezideig a következők jelentettek be tenyészállatokat: Skublic örökösök, gr. Zichy Nándor, gróf Draschkovich Iván, Kornstein testvérek, Deutsch Gábor lovag, Biedermann Rezső, Gazdasági intézet (Keszthely), Károlyi László gr., Földmives iskola (Algyógy), gr. Berchtold Lipótné, Dréher Antal, Weltmann Adolf, Burger Pál, özv. Dóry Vilmosné, öröf Pallavicini Sándor, Papp Szász Lajos, Fáv Zoltán, Veszprémi püspökség, gr. Károlyi Mihály, Péter András, dr. Matta Árpád, Ordódi Pál. A bejelentési határidő február hó 28-án jár ugyan csak még le, mindazonáltal kívánatos, hogy a vásáron résztvenni szándékozók bejelentéseiket minél előbb az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” titkárságának címére beküldjék. Az ideai tenyészállatvásáron az állam árverés alá bocsájt néhány oly tenyészállatot is, melyet eredetileg a köztenyészítés céljaira vásárolt meg, de mert panaszok merültek föl amiatt, hogy az állam számos magantenyésztővel kötött szerződése miatt meg van nehezítve az alkalmas tenyészállatok beszerzése; ennélfogva a kormány ezek megszerzését oly módon kívánja lehetővé tenni, hogy azokat a tenyészállatvásáron az eredeti vételáron árverésre bocsájtja. Az árverésen esetleg befolyó többlet a felmerülő kiadások levonása után annak a tenyészítőnek esik javára, akitől az állam az állatot megvette.

A párizsi kiállítás Budapesten mint már többször emittettük, a párizsi kiállítás mezőgazdasági, kertészeti, erdészeti és vadászati magyar csoportjait Darányi földmívelésügyi miniszter felvő évi május havában itt Budapesten be fogja mutatni. E kiállítás a városligeti iparsarnokban fog rendeztetni. A kiállítás tárgyai már mind visszaérkeztek Párizsból és a napokban már megkezdődik azok kicsomagolása és kijavítása.

Nyersszesz küldemények díjmérséklése. Nyitra, Pozsony, Hont és Lipó megyék több államáról — Arad, Budapest, Győr, Kenyérmező, Liptó-Szt-Miklós, Lőcse, Nagy-Tapolcsány és Temesvár állomásokra az itteni szeszfinomítógyárakban való feldolgozásra szállítandó nyersszesz küldemények után a m. kir. államvasutak igazgatósága a vasuti önköltséget alig fedező II. kivételes díjszabás díjtételért engedélyezte rovatolás útján.

Rumán sertéshus. Turn-Severinből írják, hogy a múlt hónapban egy hollandi kiviteli cég az ottani sertéshizlalóból 60 000 kgr. sózott sertéshust (csupa sonka és dagadó) vásárolt össze 60 centime-jával és Konstantinápolyon át Hollandiába és Angolországba szállította.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában az *Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával.* Irtá: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

NYILTTÉR.*)

A husértékesítés szervezése

Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter megbízásából: Ausztria, Németország és Dániában tett tanulmányútja alapján

IRTA

Jeszenszky Pál

az O. M. G. E. titkára.

Ára: 2 korona.

Megrendelhető

az O. M. G. E. titkári hivatalában.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársági szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, február 16.
Az időjárás e héten teljesen megváltozott. A multheti enyhe idő helyett ismét téli hideg idő állott be, melynek kevés csapadék mellett erős fagy uralkodott. A vizálás csökkent és a folyókön megindult jég továbbra is hideg idő mellett csakhamar ismét megállhat. A vetésekről panaszt nem hallani. A külföldön az időjárás ugyancsak erősen télies.

A külföldi piacokon a hangulat tulnyomóan szilárd és árak nagyjából emelkedtek, a fogyasztás azonban továbbra is csak a legszükségesebb beszerzéseire szorítkozik, mi mellett az üzlet nagyobb terjedelmet alig vehet fel. Amerikában többször, habár csekély hullámzások voltak, melyek egyenként csak 1/2 c-nyi emelkedést tüntetnek fel. A kiviteli üzlet csak a normális keretben maradt meg; a látható készletek Bradstreets becslése szerint 1,600,000 bushellet csökkentek. Az argentiniai kínálat gyengült, de ez nem volt befolyással, mivel az új termék minőségét nem igen dicsérik. Ellenben az ausztráliai kínálat annál erősebb és az Európa felé uszó mennyiség folyton szaporodik. Angliában kezdetben bányadt volt az üzlet, később azonban jobb kereslet mellett árak tartottak maradtak. A francia piacokon az irányzat gyorsan emelkedő volt és a múlt héthez viszonyítva búzában 3/4 fr., lisztben 1/2 fr.-nyi javulás mutatkozik. Félnek a vetések rossz áttelelésétől, másrészt az ismert Bons d'importation javaslat életbeléptetését is legközelebbre várják. A német piacok fedezési és helyi vetésekre szintén mérsékelt emelkedtek. A többi kontinentális piacokon ugyancsak jobb érdeklődés érvényesült, a fogyasztás kevésbé nehézkes és valamivel magasabb árak voltak elérhetőek.

Nálunk a kereslet kenyérmagvak iránt élénk volt és az irányzat szilárd; takarmánycikknek jó kereslet mellett ugyancsak emelkedtek voltak.

*) Az a rovat miatt kizárható a szerkesztőség felelősségét nem vállal.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Búza e hét kezdetével csak gyengébb érdeklődéssel találkozott ugyan, a hangulat azonban tartott maradt. Az üzlet későbbi folyamán azután határozottan szilárd irányzat érvényesült. A malmok élénk vételkedvet tanúsítottak és tekintettel a korlátozott vasuti hozatalokra, naponként nagyobb t-telekben raktárarut, valamint hajóarut a hajózás megnyitására szállíndólag, vásároltak. E mellett a tulajdonosok magasabb árkövetéseit is teljességgel méltányolják és az árak a múlt héthez viszonyítva, 20 fillérrel javultak. A hét vége felé a hangulat valamivel csendesebb, de változatlan maradt és az összeforgalom — melynek egy része egyes vidéki malmok szükségletére fordított — 200,000 mm.-át tesz ki, a hetihozatal csupán 36,000 mm.

Rozs e héten is csak mérsékelt volt forgalomban; a gyenge kínálat dacára a fogyasztás épúgy mint az export inkább tartózkodó maradt és az árak a múlt héthez viszonyítva változatlanok. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 14.20—14.40, finom árúként 14.50 k.-ig jegyzünk. Nyíri származékokban ugyancsak korlátozott volt a forgalom és Debreczen-Nyiregyháza távolságában átvéve 13.40—13.50 k. jegyzünk.

Arpa (takarmány- és hántolási czélokra) továbbra is csak mérsékelt volt kínálva, míg a kereslet ugygyárosok, mint hízalók részéről élénken alakult. Az árak így szilárdak voltak és 20 fill. emelkedtek. Minőség szerint 12.20—12.80 k. fizetnek helyben. Állomásokon átvéve, sör- és malátárpákban a hangulat ugyancsak szilárd és jó minőségű áru iránt kereslet mutatkozik, megfelelő áru azonban alig van a piacon és így eladások is csak elvétve történnek. Egyébként teljes multheti árakat jegyzünk.

Zab továbbra is szilárd, a kínálat mérsékelt ugyan és a fogyasztás vásárlása sem haladta túl a rendes keletet; a határidőpiacon emelkedett árfolyamjegyzés és az e cikkben mutatkozott jó kiviteli kereslet azonban a készárúnak is 20 fillérrel való javulását hozták magukkal, mi mellett különösen prima áru részesebb figyelemben. A helyi fogyasztás alig vásárolt 4000 mm.-át, míg ellenben kiviteli helyben és a vidéki állomásokon átvéve nagyobb tételek keltek el. Minőség szerint mercantil árut 12.40—80, prima áruért 13.20 k. jegyzünk helyben.

Tengeri továbbra is csak mérsékelt volt kínálva, míg a kereslet belföldi számlára jó maradt. A gyorsan emelkedő határidőjegyzés természetesen szintén hatással volt és így az árak kb. 15 fillérrel javultak. Tiszavidéki ajánlatok az e relációkban csak mérsékelt érdeklődés dacára ugyancsak szilárdak és 9.40—10.80 k. között voltak értékesíthetők. Bácskai és bánáti állomásokról budapesti paritásra 10.55 k.-ig fizettek. Kőbányán e hét folyamán 10.60—10.80 korona között jegyezték.

Olajmagvak: Készáru káposztarepeze nincs kínálva. Káposztarepeze 1901. augusztusra, az uralkodó hideg időjárás dacára alig találkozik érdeklődéssel és inkább nevel jegyez 25.20—25.40, vadrepeze 14—15.—, gomborka 28.—25 k. jegyez; lenmag keresett 32.—36.—, Kendermag budapesti paritásra 19.— k. jegyez helyben.

Hüvelyesek: Babban a kereslet megszűnt, és az árak üzlet nélkül inkább névleges jellegűek. Fehér törpebabot Gyöngyösön, Félégyházán 20, fehér gömbölyű bab Mohács, Baja, Zomboron 17 korona Barnababot Kalocsán 13.50, Nagy-Károly 12 k. jegyzünk. Erdélyi bab minőség és reláció szerint 13.—15.— korona között jegyez. Köles e héten nem volt forgalomban, hazai árut 10.20—10.50 korona készpénzen, oláh kölest 9.80—10.20 k. körül jegyzünk tranzit 3 óra helyben. Bükköny csak kevés van kínálva és szilárd irányzat. Budapesti paritásra kb. 17.—18.36 koronán jegyez. Muhar budapesti paritásra 16.— korona.

Napi jelentés a gabonáüzletről.

1901. február 19.

A hideg időjárás másodszer is megállította a Duna jegét, hazánk összes mellékfolyói szilárd jégteleggel vannak borítva, de mindezek dacára a kimondottan szilárd hangulat tőzsdénken csak nem akar érvényre jutni. A konzum az egész világon egy bizonyos várakozó álláspontra helyezkedett, a tegnapi angol jelentések pedig azt mondják, hogy a londoni Baltic-on a tengerpartra érkezett rakományokat teljesen negligálják és csakis a távolabb uszó buzap-rtiket vesznek. Az amerikai látható készletek e héten ismét 812,000 bushellel apadtak.

Készbúzában a malmok ma határozottan tartózkodó vételkedvet tanúsítottak; a kínálat (főleg raktár-áru kerül a piacra) eléggé jó, inkább bőnek mondható, az árak csöndes irányzat mellett alig tartottak. Elélt összesen körülbelül 12,000 métermétsza.

Rozsban alig találkoztunk érdeklődéssel, az irányzat csendes és az árak inkább csökkenőek. Helyben és helybeli paritásra azonnali szállítás mellett 14—14.40 prima áruért pedig 14.70 koronás készpénzárakat fizetnek.

Takarmányárpában gyenge a kínálat, a hangulat és árak szilárdak. Helyben 12.40 koronát, jobb minőségű áruért 12.80 koronát jegyzünk. Sör- és malátárpákért ab állomások 13—14 koronás árak érhetőek el.

Zabban az irányzat és árak változatlanul szilárdak. Minőség szerint helyben 12.80 koronát, prima áruért 13.20 koronát fizetnek.

Tengeri mérsékelt kínálat mellett szilárdan tartott. Prompt áruért 10.65 korona érhető el budapesti paritásra, Kőbányán pedig 10.80 koronát fizetnek. Ugyancsak Kőbányán 10.90 koronáért vettek ma egy-néhány vagonrakomán román tengerit.

Szeszüzet.

Szess. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A hét elején a szeszüzletben a forgalom élénkebb volt és a jó vételkedy mellett még finomított, valamint élesztőszesz kelt el nagyobb tételekben. Elkelt finomított szesz nagyban adózva 116.—118.50 korona, adózatlanul szabadraktárra 48.—48.50 K. helybeli finomítottáráktól, míg ellenben vidéki finomítottárák 1 koronával olcsóbban ajánlották a szeszt helyben házhoz vagy vasuti állomáshoz szállítva.

Élesztőszeszben a vételkedy élénk, nagyobb tételek adózva 117.—korona, adózatlanul 47 korona keltek. Kiesinyben az ár 2-4 K. drágább.

Az adózott nyersszesz ára változatlan. Denaturált szesz 37 K. kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e hétnek elején élénkebben volt ajánlva és nagyobb vételkedy hiányában valamivel olcsóbban kelt. Finomított szesz mezőgazdasági gyáraktól 1 K. olcsóbban volt ajánlva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 korona.

Bécsi jegyzés 38.20-38.40 korona kontingens nyersszeszt.

Prágai jegyzés 110.75.—korona adózott és 37.75.—korona adózatlan szeszt.

Triestói jegyzés 20.—20.25 korona kiviteli szeszt, 90% hektoliterje.

Kivitelre e hétnek elején szünetelt.

Budapesti zárlatárak e héten: Nagyban: Finomított szesz 116.—118.50 K., élesztőszesz 116.—118.50 K., nyersszesz adózva 114.—114.50 korona, nyersszesz adózatlan (exkontingens) —korona, denaturált szesz 36.—36.50 korona. Kontingens nyersszesz —korona.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetezete üzleti jelentése 1901. febr. 16.

Az üzlet képe semmiben sem változott.

Husfélék közül bányók, sertések és malacok iránt fokozott érdeklődés mutatkozik. Marhahus teljesen elhanyagolt. Eladásra kerültek prima nehéz bányók 18-19 K.-val, középminőségűek 14-16 K.-val páronként. Sertések szalonnával 84-88 fillér, három-négy hetes malacok 140 fillér, öregebbek 120 fillér különként. Füstölt kassai sonkák 180 fillér, más vidékiek 160 filléren különként.

A vadüzlet most szünetel. Néhány példány szarvas egészben s különként 80 filléren helyeztetett el.

A vajüzlet kedvező. Elsőrendű teavaj 210-220 fillér, másrendű 180 filléren kilója. Főzvény 150-160 filléren kelt el. Turó 16-24 koronával kelt 100 különként.

Élő baromfi nagyobb mennyiségben került piacra és jó áron volt elhelyezhető. Így nagyobb tételekben tyukért 2.50-3.20 kor., magló libáért 3.00-3.80 kor., pulykáért 5.20-6.00 korona volt elérhető páronként. Tisztított baromfi élénk kereslet tárgyát képezte. Vágott lud 120-126, pulyka 140-150 filléren kelt el kg.-ként. Pulardok 160-200, kappanak 24-260, csirkék 140-150, kacskák 320-340 filléren nyertek darabonként elhelyezést.

Csak a tojásüzlet hagy sok kívánni valót hátra; prima alföldi tojásért ma 76-77 korona volt már csak elérhető. Ezen árnyatlást a folyton növekedő hozataloknak számítjuk be.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1901. február 19-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 62 árus 35 db sertést, 0 árus — db stüldöt, 3000 kg. friss húst, 900 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— db) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Vidékről és pedig a szokott helyekről 26 árus 282 drb sertést és — drb stüldöt. Összesen — darab sertést és — drb stüldöt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 96-104 fillér, 1 q — korona, stüldős hús 1 kg. — fillér, 1 q — korona, füstölt sertéshús 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 100-104 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 108-112 fillér, 1 q — korona, disznósír 1 kg. 116-120 fillér, 1 q —

korona, kocsonyahús 1 kg. 60-64 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, Disznósajt 1 kg. —, hurka —, 1 drb —, tőpörtő 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1901 február hó 19-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 63 árus 232 db sertést, 2 árus 7 db stüldöt, 3000 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1600 kg. szalonnát, 600 kg. hájat, 600 kg. kocsonyahúst.

Vidékről és pedig: Szalk-Szent-Mártonról 1 árus 11 drb sertést, Dömsödtről 2 árus 17 darab sertést, összesen 3 árus 28 drb sertést, helybeliek 232 drb sertést, mindössze 360 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 94-104 fillér, 1 q — K., stüldős hús 1 kg. 112-136 fillér, 1 q — K., füstölt sertéshús 1 kg. 112-128 fill., 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 98-104 fill., 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 104-112, 1 q — fillér, háj 1 kg. 108-112, 1 q — fillér, disznósír 1 kg. 112-120, 1 q — fillér, kocsonyahús 1 kg. 48-64, 1 kg. — fillér, füstölt sonka 1 kg. 128-144 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. — fillér, disznósajt 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. február 19-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 111 szekér réti széna, 19 szekér muhar, 16 szekér zsupszalma 6 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 4 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, lóhere stb.) 400 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 380-520, muhar 480-540, zsupszalma 250-280, alomszalma 230-280, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, luczerna —, sarju —, szalmaszecska 270-270, széna —, uj —, zabosbüköny 480-540. Összes kocscsám 100, súly 224,000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavasár. 1901. febr. hó 15-én. A székesfővárosi községőhid és marhavasár igazgatóságának jelentése.

Felhajtattott: belföldi 705 db, eladatott 705 db, galicziai — drb, eladatott — drb, tirol — drb, eladatott — drb, növendék élő borju 19 db, eladatott 19 drb, élő bárány 62 db, eladatott 62 drb; öltött belföldi 27 drb, eladatott 27 drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirol — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borjuk — drb, eladatott — drb, öltött bárány 208 drb, eladatott 208 drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

Borjuvásár élénk volt a készlet elfogyott.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonkint, 70-90 — koronáig, kivételesen 92 — koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig dbonkint, — kor.-ig, kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig kiv. — koronáig drbonkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju —, — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 40-42 koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Öltött borju: belföldi 88-92 koronáig, kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig, kiv. — koronáig sulyra, tirol — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, bécsi — koronáig, kiv. — koronáig sulyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, élő bárány 11-18 — koronáig páronkint, öltött bárány 9-13 — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (A 1901. február hó 18-án. székesfővárosi községőhid és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtattott: Belföldi hizlat úru 295 darab, eladatott 295 drb, feljavított juok — drb, eladatott — drb, kisorolt 5 kosok drb, eladatott 5 darab, kiverő juh 130 drb, eladatott 130 drb, bárány — drb, eladatott —, kecske — db, eladatott — db, boszniai —, eladatott — db szerbiai —, eladatott — db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai —, durvaszörü — dr, eladatott — db.

Birkavasár hangulata változatlan volt.

Árak a következők: Belföldi hizlat úru 37-47. — K. páronkint, 40-45 (50) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juok — K.-páronkint, — (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juok 26-28 — K.-ig páronkint, 35 — K.-ig 100 kil. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronkint, durvaszörü — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai — K. páronkint, — angol keresztelés — K.-ig élősúly szerint, K. páronkint:

romániai — K. páronkint, raczkajuhok — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Bécsi vágómarhavasár. 1901. febr. hó 15-én. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 4657 db. Ebből magyar 3112 db, galicziai 891 darab, bukovinai 41, német 707 db, bizott 3854 db, legelő 897 db, fiatal — db, 5kör 3360 db, bika 644 db, tehén 626 db, bivaly 27 db.

A vásár valamivel lanyhabb volt.

Árak: prima magyar 70-73 — (—), szekunda 58-68, tertia 50-57. Galicziai prima 70-75 — (—), szekunda 60-69, tertia 50-58. Német prima 80-85 — (—), szekunda 70-79, tertia 58-69. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 46-54 —, bika és tehén 41-66 (—) és bivaly 38-56 —. Az összes eladások, élősúlyban, 100 kilogrammonként, fogy. adó nélkül értendők.

Bécsi szarómarhavasár. 1901. febr. 14-én. Felhozattott: 4274 borju, 1790 élő sertés, 3389 kizsigerelt sertés, 433 kizsigerelt juh, 1663 bárány.

Az összes árakra, de különösen a bányókra, lanyaha vásár volt.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju 80-92, prima 94-110, primissima 112-120 (—), élő borju 80-100, prima — (—), primissima — (—), fiatal sertés 54-72, kizsigerelt sertés, nehéz 84-90, hízó sertés, stüldő 92-100 (—), kizsigerelt juh 50-76 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10-24 (—) korona.

Bécsi sertés vásár. 1901. febr. 19-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4020 lengyel, 6713 magyar, összesen 10733 drb.

A vásár igen lanyha volt.

Árak kilonként élősúlyban fogyasztási adó nélküli: prima 90-92 fillér, kivételesen — fillér, közepes 70-88 fillér, könnyű — fillér, stüldő 54-72 fillér.

Bécsi juhvásár. 1901. febr. hó 14-én. Felhajtás: 1329 db juh.

Az üzlet menete változatlan.

Árak juh 42-46, kiv. —, raczka 38-42 — fillér pr. kiló élősúlyban.

Szerkesztői üzenetek.

Egy előfizetőjük. Tessék a nevét aláírni a kérdésnél, különben nem vesszük figyelembe.

L. B. urnak, Szont-Erzsébet. A kívánt czim a következő: Várady Géza urnak, Bethlen (Szolnok-Dobokam.).

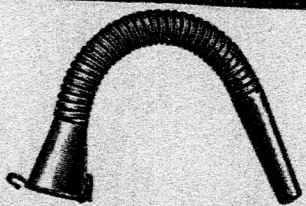
K. F. urnak, A-Pálok. Czikkét közölni fogjuk.

Zilahy. Igen, képsit.

L. J. urnak. „Katonalányagunk javításáról” irt czikke nem közölhető, mert tervezete egyáltalában nem illik össze az intenzív lötenyésztés fogalmával.

MEZŐGAZDÁK EGYSÉGÉBE! Ellsmert kítűnő hazai gyártmány! 1600 gőzcséplőkészlet üzemben! CZIM: ELSŐ MAGYAR gazdasági géppgyár RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM. Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejtek. Magánjárók (uti mezdonyok.) Kérjök minden szakbavágókérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ. Árjegyük kívánatra díjmentesen küldetők.

Gazdaközönség
figyelmébe!

Legujabb és legjobb szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony aczeltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcséreknek eddig előfordult kellemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legczélsebb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és elientáll minden elgörbülésnek. — A tömlő fala teljesen zárt lévén, a vetőmag csak a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserekkel felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson-Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviseleténél FODOR ÖDÖN műszaki irodájában

1399 Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Leírások kívánatra készséggel küldetnek.

Haszonbérlet.

Szabolcsmegyében két vasuti állomástól mintegy 8—10 kilométer távolságra és jó köves uttal összekötve egy 1945 holdas birtok (1200 □) ölével kitünő szántóföldek, rétek, legelők, 85 kat. hold dohánytermelési engedéllyel, elegendő és jó állapotban lévő épületekkel azonnal is 12 évre haszonbérbe kiadandó.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

3288

Ideg és bőr betegségeket

gyökeresen gyógyít számos évi kórházi működése alatt nyert gazdag tapasztalatai alapján

med. univ.

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista.

Meglepő eredmény gyengeségi állapotoknál.

Rendelés 9—3-ig; este 6—8-ig.

BUDAPESTEN,

VII. ker., Erzsébet-körut 12. szám.

Levelekre díjtalanul válasz, kívánatra gyógyszerek.

Hanna árpa
első utántermés aadó Maár Zoltán alattani gazdaságában (posta helyben). Ára vasútra szállítva 7 fnt 50 kr. mm.-ként. 3325

Oicsón
kapható konkoly, trieurbükény, csirke-uzs, takarmány-dra, buzakorpa, Zuckermann Edénél, Bpest, VIII., Tavaszmező-utca 12. 3331

Kazalozó
(Stacker) használt, de jó állapotban kerestetik megvételre. Ajánlatok ár és gyártmány megjelölésével az uradalmi tisztasághoz Báltaszékre (Tolnamegye) intézendők. 3270

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban, Budapest, Üllői-ut 25. sz.

2 marhamérleg

egyenként 1000 kgr. hordeka sárga, rászószálal: 2 hidmérleg egyenként 4000 kgr. hordképességgel (szálsával és futóuljokkal, vasdóval és vassóndakkal mind a négy meg új- és használatlan, kitűnően jár- és erősen építve és az előnyösen ismert Bugányi és társa cégétől való, minden nagyobb gazdaságban, gyárban, gazdaságban szesz- és sörfőzdében, kőszegben kihasználható bírság mellett, természetesen 1900. cs. és kir. hatóságilag hitelesítve, elhasználás miatt egyenként is igen olcsón eladó. (A hatóság ellenőrzések ép most foly- nak) Bugányi F. Xaver Bécs, I., Schönlaterngasse 4. (utcai bolt). 3246

Tölgymakk

nemkülönbben mindenféle erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot 3290 ajánl a

Magy. magpergető-gyár

Faragó Béla Zala-Egerszegen; minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

Árjegyzék természetben.

Etetési célokra

az országos chemiai intézet a központi vegykisérleti állomás vegyelmezése alapján,

legjobban ajánlható saját gyártmányu:

rizstakarmány- lisztünk

vegyi összetétele:

Zsir	13.74%
Protein	15.40%
N. mentes anyag	47.55%

Mintákkal és felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Királymalmi derczenk

vegyi összetétele:

Zsir	6.14%
Protein	12.75%
N mentes anyag	57.78%

Mintákkal és felvilágosítással szívesen szolgálunk.

6686/901. számhoz.

Bérleti hirdetmény.

A somlyóvásárhelyi vallás alap urad. tulajdonához tartozó, Veszprémmegyében

Kis-Acsád község határában fekvő 644⁵⁰⁸/₁₅₀₀ kat. hold kiterjedésű „Ujfalv” pusztai birtok a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt

az alólírott miniszterium IX-ik ügyosztályában (V. kerület Vadász-utca 33. szám)

folyó 1901. évi márczius hó 27-én

tartandó nyilvános zárt ajánlatu verseny útján **1901. évi október hó 1-től** kezdődő 15 évi bértartamra haszonbérbe fog adni.

A 2000 korona bántpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 1 koronás bélyeggel írásbeli zárt ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújthatók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál, valamint a somlyóvásárhelyi közalap. kir. gazdasági felügyelőségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapest, 1901. évi február hó.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

49. szám. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Pályázat hirdettetik márczius 14-iki lejáratával a budapesti III. számú kataszteri helyszínelési felügyelőség részéről (Budapest, VIII., Pál-utca 2.)

3399

egy becselőbiztosi gyakornoki állásra

1000 korona évi segélydíjjal (a külműködés tartalmára külön 4 korona napidíjjal). A megkivánt qualificatio és egyéb részletek a „Budapesti Közlöny” 1901. évi 23., 24. és 25. (január 27., 29. és 30-iki) számainak „Pályázatok” rovatában olvashatók.

Párisi kiállítás: Grand Prix:

Vetőmagvak,

lóhere, nyulszapuka, oberndorfi

répamag és a hazánkban emel is jobban bevált

óvári répamag, duppauzi zab, tavaszbuza,

lóbab, magtengeri, csemeték és

pekingi kacsák ... kaphatók ...

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában, u. p. **Konca.**

Duppauzi vetőzab eladás.

Tóth János földbirtokos jankamajori gazdaságában (u. p. Halas, Pest-m.) a magyar-óvári m. kir. nővényttermelési állomástól beszerzett mag után közvetlenül termelt

duppauzi zab

korán-érő, bőtermő, legjobb zabfaj tisztán megrostálva

vetőmagul eladó.

Egy métermázsás zsák nélkül 14 korona. 3305

Gutsverwaltung Stubno, Galizien.

szállít naponta friss teát a vaját, a juclémmi kiállításra 1901. október 1-től kiadva 4 kilo netto egy postacsomag 11 kor 89 fillér utánvét mellett bérmentve. 3389

Ütletni

való csemeték mm-ként zsákkal együtt, vasúthoz szállítva 5 koronáért kapható. Nyolcz mm-nál kevesebb nem lesz szállítva. Kovács Antal Keretye u. p. Szt. Adorján, Zalamegye. 3361

HALDEK

magnagykereskedése József főherczeg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítója **BUDAPEST, Károly-körút 9.**

Ajánl eredeti Hanna-pedigree árpát, kiváló minőségű tavaszbuza,

tavaszrozsot, eredeti északnémet takarmányrépamagot, eredeti francia takarmánycukorrépamag, arankamentes, államiag olomzárótt heremagvakat stb. jutányos árban.

Veszi lóbabot.

Tavaszi vetésre ajánlok: elsőrendű, számos, legutóbb a párisi világkiállításra kitüntetett, valódi Hanna-árpát.

Minta ingyen és bérmentve **Kubiček Ferenc** földbirtokos, Czellochovitz, (Hannavidék) 3185 Morvaország. **Zsákok.**

Használt korpa, konkoly és másféle zsákokat a legmagasabb árban veszek. Adler H. zsákkiosztó Budapest, VIII., Hárfa-utca 27. Közvetítő díjaztatnak 3144

Óriási

mamuth tökmag állóknál 1 kor. nagyobb mennyiségben 80 fillér áron eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Hevesen. 3387

Kertalakítások

terv és költségvetés szerint, gyümölcsfák, díszfák és rozsák árjegyzék szerint.

Pecz Ármin, cs. és kir. udvari műkerész, Bpest, VIII., Kálvária-tér 8.

Intézőnek. számtartónak, 1 pánnak ajánlok. Magyar-Ó várt végzett okl. gazda írt, szerény feltételek mellett, 39 éves, ref. egyén, mielőbbi belépésre. 18 évi gyakorlattal, még ötletlen, de a ki egy jó láshoz juttatja, kivánatára azonnal megubóul. Címe a kiadóhivatalban 3391

Gazdának fontos! Hreblay Emil állattenyésztési m. k. felügyelő **Gödöllő.**

Munkái: Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fillér. Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lud-és kacsa tenyésztés 2 korona. Pulyktenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér.

**Megrendelhetők a szerzőnél, leggyorsabban a pénz előleges be-
kültése mellett.**

Bérlet. 3384 1500 (1200 □-61) holdas birtok Pestmegyében, közvetlen a vasút mellett, melyből 500 hold fekete, 300 hold homokszántó a többi legelő és rét, bérbe adandó. A birtok közelében a főváros közelében fekszik. Szép országúti lakással a parkban. Földművelésügyi szolgálat lap kiadóhivatala.

Nemesített

arctálytengeri vetőmag korai és bőtermő 1. osztály 12 fron. II. osztály 8 fo inton kapható méterm zsáknál, Fényes Károly gazd. egyleti ültetésél, Lugoson. Termelési utasítás mellé keltetik. 3387

A nemesített alicuthi tengeri

mint korán érő, bőtermő fajta, továbbá mint gen értékes kereskedelmi áru, a hazai keményszemű tengerifélék között a legkiválóbbnak van elismerve.

Vetőmagot a folyó évben is ad el az uradalom a következő árak mellett: gondos figyelemmel kiválasztott csövek közepéről, kézzel morzsoló vetőmag ára métermázsánként 18 korona. Elsőrendű piaci áru métermázsánként 14 korona. Az árak Acsa állomásra szállítva (Bioske-sárbogárdi helyi érdekű vonalon) zsákon kívül értendők. Zsákok önköltségén lesznek felszámítva. Vetőmagból 0:50 q-nál, piaci áruból 3 q-nál kisebb mennyiség nem szállíthatik.

Megrendeléseket a pénz előleges beiktüdése vagy az áru vasúti elővételezése mellett, míg a készlet tart, elfogad a főherczegi gazdasági intézőség Fe, évar-Acsán (posta, vasút, táviró-állomás). 3382

4-000 holdas

jó minőségű bérlet keresetnek tavaszi átvétel, lakás és elegendő gazdasági épületekkel a Dunántúli megyékben Szíves ajánlatokat: Borsos-Györi bérgazdaság, u. p. Pápa. 3382

Csillagfürt-

mag kerestetik zöldretrágyázási célra. Ajánlatokat kér hosszúpályi uradalom, u. p. Hosszúpályi, Bihar-megye. 3383

Vetőmagburgonya

márkisebe Zwiwbel, Magnum bonum, Odine, Hannibal eladó. L. Keisler Gusztáv, Bicske. 3386

Eladó gözeke.

Egy 20 ló erejű angol gyártmányú kütűnő karban lévő teljes gözeke garnitúra, 6 év óta használatban, igen k. övező feltételek mellett eladó. Levélk. „Gözeke” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3318

10 q.

saját termesztésű, erősrekeses réti komócsin mag eladó az alsó-pécsi gazdaságban, Zala-megye. 3389

Elsőrendű

baltaczimmag nagyobb mennyiségben kapható Strasser Jónásnál, Keesege-pusztán, u. p. Toina-Tamási. 3377

Gazdák

a gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett **pyroleum**

50%-al olcsóbb mint bármely más világitó anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Burián Vilmos veje, Budapest, IX., Soroksári-u. 10.

Számos elismert levél nálam ismét betekintheők.

Hirdetés...

BETÖL

ki műker...

Se

gazdasági...

mezőgazda

kapcsolato...

Fő

iskolát vég...

Az

béruadalom...

ALLAS

Szá...

Egy

és lelki...

Fő

iskolát k...

I

vagy intéz...

Állá

róm. kath...

Állá

ben levő...

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alanti eszmemhez forduljanak.
gőzsántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

50% terméstartalom

érhető el, ha a talaj 99%-os darabos égetett maró **mészszel** vagy 72%-os szénasavas égetett **mészporral** trágyáztatik. A legnagyobb uradalmaknál kitűnően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikketek valamint **mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet** bármely vasutállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZTELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprémmegye.)

A baranya-szent-lőrinczi uradalomban a vasúthoz szállítva eladó:

I. rendű tavaszi vetőbuza ára mm.-ként 17 kor.
Tiszta fajta Prof. Märker-féle vetőmagburgonya
ára mm.-ként 4 kor. I. rendű arankamentes nyul-
szapuka vetőmag, (Anthyllis vulneraria) ára
mm.-ként 160 kor.

Megrendelések az *Urad. Számtartóság-*
hoz intézendők *Baranya-Szt.-Lőrinczre.*

Az **alsó-lendvai uradalomban (Zalamegye)**
a bivalytenyésztés apasztása céljából, tenyésztési célra
kisebb vagy nagyobb számban,

számfeletti bivaly anyatehén és külön-
böző koru bivalynövendék eladó.

A bivalytenyésztés erős csontu, jól fejlett állomány. Bő-
vebb felvilágosítást ad az

Uradalmi Számtartóság

Alsó-Lendván, Zalamegye.

Importált amerikai ügető mén Mc. MEEKIN

Record. 1:32.

3326

9-éves, 163 cm. magas jegytelen, sötét pej, apja Róbert Mc. Gregor 647. (rec. 2:17) anyja Lena Wilkes (rec. 2:29.) fedez idegen kanczákat a kisjenei ménesben Biharmegyében, hol a kanczák tartásra és gondozásra is elvállaltatnak.

Fedezési díj: 100 korona.

Közelebbi felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Olasz Elemér, Nagyváradon.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest (Köztelek)

Nagyméltóságu

SZÉLL KÁLMÁN úr

Rátót-héraházi tiszta vérű

simmenthali törzstenyészete

22 darab fiatal tenyészbikát

és 14 db fiatal tehenet és tenyészüszőt

bocsájt eladásra

1901. évi február hó 25-én reggeli 10 órakor

a héraházi majorban (távolság: a kis-unyomi vasuti állomásról 10 perc, Szombathelyről 3/4 óra) tartandó árlejtés útján.

Posta-, távirat- és vasut állomás: Kis-Unyom, (Vasm.)

Pintér Mihály, számtartó.

3319

Megvételre kerestetik

100 (egyszáz) métermázsa első rendű réti vagy hegyi édes

préselt széna.

Árajánlatok *azonnal* kéretnek Szepes-Béla vasuti állomásra szállítva alanti címre:

Hohenlohe Keresztély herczeg

uradalmi igazgatósága

Javorina, Szepes megye.

3389

Nemesfűz

duvnyók, kendersárga mandula, király- és biborfűz fajtákból, Gavosdia állomáson feladva, ezr. nkint 2, 3 és 4 korona árban kaphatók. Bukovinszky Arthur gazdaságában, Gavosdia, Krassó-Ször nym.

33 6

Eladó

tiszta vérű, részben importált szülőkől származó törzskönyvelt

Simmenthali

tenyészbikák, tehenek és üszők

Ditrói Puskás Bélánál

Kolozsvártt.

3395

A legjobban ajánlható

gyümölcs- és erdei faiskola

W. KLENERT, GRAZ

(Tulajdonos: Klenert Vilmos, ezelőtt Klenert és Geiger) ajánl gyümölcsfákat minden nem és formában, nemes gyümölcsesejéket, gyümölcsvadócokat és boggyógyümölcsöket; fasorfákat, erdei fákat, tülevelűeket és rózsákat; sövénynövényeket, spárgaféléket stb.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen. ➔

Szétküldés Ausztriába Magyarországra és külföldre.